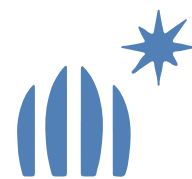
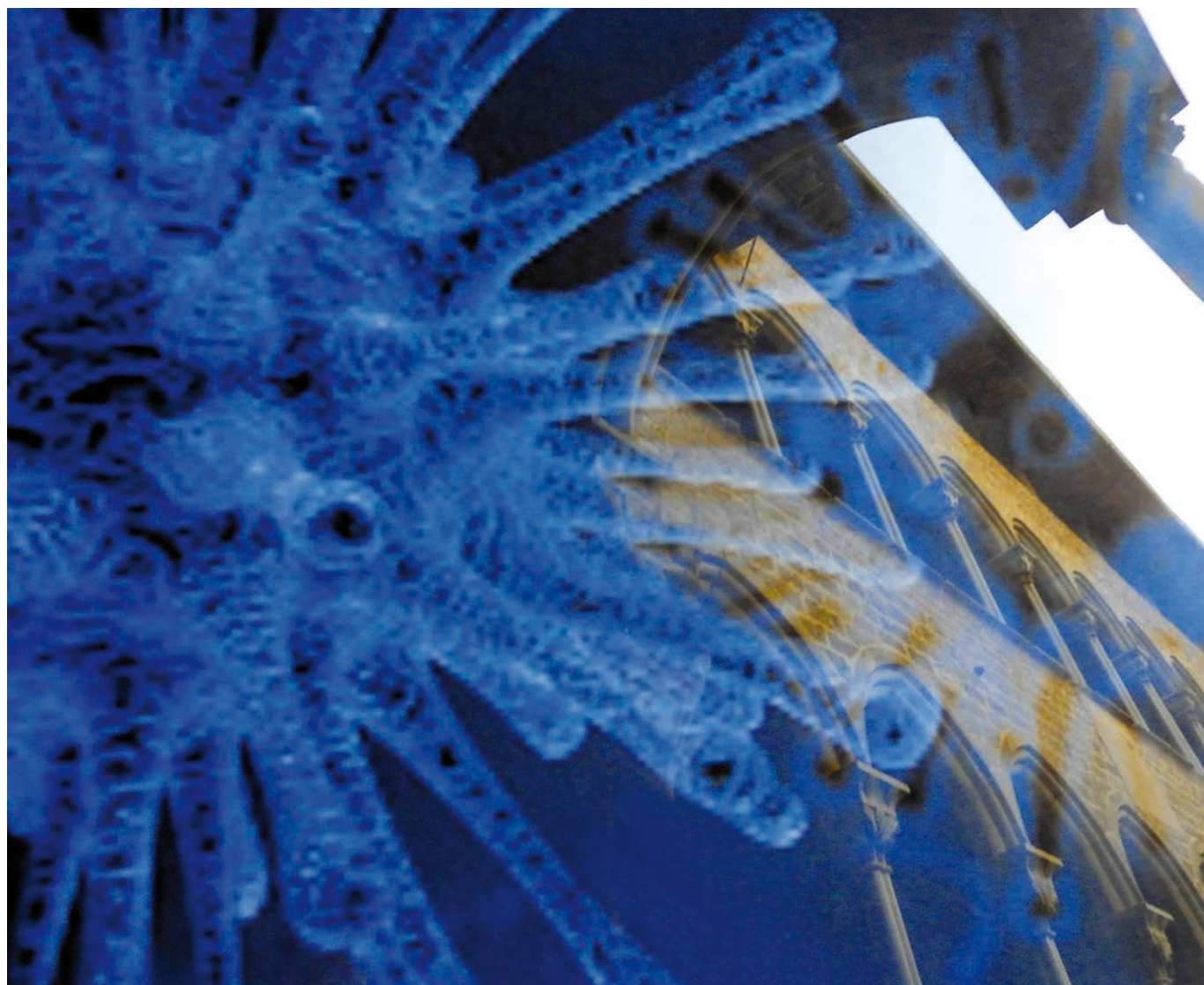

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLI | NÚM. 2116
2,90 € | 12 ABRIL 2020

Sor Isaura (Monestir de Pedralbes)

Imatge del COVID-19 superposada sobre el monestir de Pedralbes.

EDITORIAL i EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-12)

La Vida s'obre camí

Esperança i proximitat, claus que impulsen
l'Església davant la pandèmia

P. 24-27

Maalula, darrer bastió de
l'arameu, la llengua de Crist

Mesures **urgents**
davant el coronavirus
SARS-CoV-2

Reimpulsem l'economia

1

Préstecs a través
d'entitats financeres
amb l'aval del 80%
d'ICF o Avalis

2

Suport als
autònoms

3

Moratòria en
els terminis
de presentació
i pagament
de tributs

Més informació a:
economia.gencat.cat

 Generalitat
de Catalunya

7,5 Milions
de futurs

Recursos per alimentar l'Esperit

Al Primer Pla d'aquest número de *Catalunya Cristiana*, la nostra redactora, Rosa Maria Jané, ofereix recursos digitals per poder viure amb profit espiritual aquest temps de confinament. D'una espiritualitat encarnada, realista i que vol tenir sempre present les necessitats del proïsme. I afegim també en aquests moments la important comensal que ha continuat fent Ràdio Estel (106.6 FM) avalada per una trajectòria de vint-i-sis anys: a banda de les transmissions quotidianes de les Laudes i Vespres des de Montserrat (un servei actiu des de 2009) i de les Completes des de Solius, ara cada dia a les 19.15 podem unir-nos en directe amb la missa de la catedral de Barcelona. A més, continua el servei viu de la lectura i el comentari de l'Evangeli de cada dia, on intervenen laics, religiosos, diaques, preveres i bisbes, alguns des del començament de l'emissora. I a més l'Àngelus, la Salve i el Virolai al migdia, el pensament del dia i la informació de l'actualitat religiosa, a càrrec d'uns treballadors «de guàrdia» a qui agraïm de tot cor aquest servei. Recordem que en temps de crisi i de confinament, els mitjans de comunicació social es consideren serveis necessaris. El nostre reconeixement als més de dos-cents voluntaris que, des del confinament, han aportat la seva creativitat i el seu enginy perquè Ràdio Estel segueixi endavant. I als socis del Club+Amics. Cal recordar que els

professionals constitueixen només un 10% del total de persones implicades a Ràdio Estel: sense els voluntaris no podríem arribar on arribem. Ressonen les paraules del bisbe Joan Carrera, parlant de *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel: «Em refio dels instruments.»

En aquest temps pasqual recordem que el Senyor va deixar-nos un missatge d'unitat: «Que siguin u» (Cf. Jn 17,23). El papa Francesc ha dit que aquesta crisi sanitària servirà «per a recordar als homes d'una vegada per totes que la humanitat és una sola comunitat». I Tedros Adhanom, director general de l'OMS, hi coincideix: «La unitat és l'única opció que tenim.» Com deia el P. Lombardi S.I., en acomiadar-se del seu càrrec de portaveu de la Santa Seu durant deu anys: «Cal que els comunicadors sàpiguen fer de la comunicació un servei a la comunitat. Aquesta ha estat per a mi la paraula inspiradora fonamental: comunicació per a la comunitat.» I, per tant, per a la unitat.

Benvolguts subscriptors, lectors, amigues i amics, us desitgem que allí on us trobeu, pugueu viure una bona Pasqua. També els deixebles de Jesús, després d'uns dies tristos de foscor i aïllament, van experimentar la proximitat lluminosa i l'alegria exultant del Ressuscitat que els va canviar la vida.

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 13**
Vida eclesial
- 22**
Opinió
- 24**
Reportatge
- 28**
Carta dominical
- 30**
Bíblia
- 32**
Litúrgia
- 34**
Espai lectors
- 36**
Cultura
- 40**
In memoriam
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

Pistes de Setmana Santa

PÀGINA 16

39 L'empremta prodigiosa de les emocions

Esperança Atarés, abadessa del monestir de Sant Pere de les Puel·les

PÀGINA 20

Entrevista a Germán Solé

PÀGINA 36

40 En memòria de Maria Trullols i Joaquina Surallés

La setmana en tuits

M. MONTSERRAT DOMINGO
@MMONTSERRATDB

Eremita de Sant Joan del Codolar (Priorat)

Bon vespre! #JoActuo per estimar. Cada tarda, segueixo per Ràdio Estel les Vespres des de Montserrat, i prego unida a tots. Avui un dels salms 140: Oració enmig del perill «Que pugui el meu prec Senyor davant vostre com l'encens; Alço aquestes mans com l'ofrena del capvespre» v2

XIMO RAMBLA @XIMORAMBLA
Director del setmanari «La Veu del Baix Ebre»

Ens ha deixat una persona entregada als altres i que com la resta de germanes de la Consolació de Jesús exercia la seva espiritualitat amb respecte a tothom. Tercera víctima del Covid 19 a les Terres de l'Ebre

JMOLAIZOLA SJ @JMOLAIZOLA

Jesuïta, sociòleg i escriptor

A tots els que estan dient que això d'ara és un càstig diví. No han entès res del Nou Testament. I, definitivament, no creiem en el mateix Déu

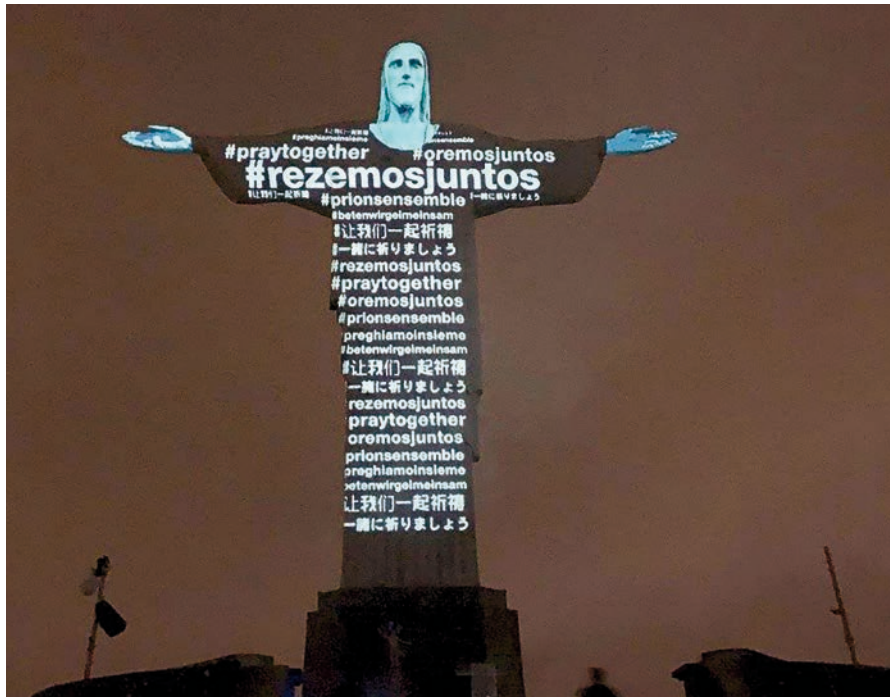
FRANCESC XAVIER BISBAL
@BISBALTALLO

Rector de Santa Maria i Sagrada Família d'Igualada

Acabo d'entregar una donació de 1.400 pantalles (400 per a UCI) de Casa Tarradellas per a l'Hospital d'Igualada. Ho hem gestionat a través del bisbat i la parròquia de la Sagrada Família. Mil gràcies Casa Tarradellas!

Zoom

EDUARD BRUFAU

Malgrat la pandèmia de coronavirus que viu tot el món, aquest diumenge és Pasqua i l'Església ho celebra. Amb la resurrecció de Jesús els cristians sabem que la mort no té l'última paraula, perquè Déu ha creat l'home per amor i l'ha destinat a una vida plena que venç tot mal. La imatge del famós Crist del Corcovado de Rio de Janeiro, il·luminat aquests dies amb motiu de la pandèmia, ens recorda que Ell ha ressuscitat i ens salva.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Coordinador d'informatius

Setmana Santa

La programació de Setmana Santa ha assolit aquests dies un significat molt especial, amb la transmissió de les principals celebracions seguides des de casa. El cardenal Joan-Josep Omella presidia Diumenge de Rams la benedicció de les palmes i l'Eucaristia des de la catedral de Barcelona, a les 12, com també fa aquest Diumenge de Resurrecció, en una Missa pontifical amb benedicció papal. Entremig, a banda de les pregàries i la litúrgia de cada dia, oferim el Dijous Sant la Missa de la Cena del Senyor (18.30h) i, Divendres Sant, l'Acte Litúrgic de la Passió i Mort (17h).

D'altra banda, el 2 d'abril en el programa *A primera hora*, el bisbe de Solsona, Xavier Novell, explicava que la seva diòcesi «viu la crisi del coronavirus respectant el que manen les autoritats, amb els rectors animant per telèfon els fidels i amb tots els preveres, començant pel bisbe, transmetent l'Eucaristia diària i moments de pregària des de la Paraula de Déu». El prelat també assegurava que «es prega per tothom» i que moltes parròquies «estan reinventant-se, oferint catequesi i atenent persones vulnerables».

L'efemèride de la setmana

15 d'abril del 1452:

neix a Vinci, a la Toscana, Leonardo da Vinci, prohòmet del Renaixement.

PUNT DE VISTA

Pandèmia Covid-19 i motius per l'esperança

Quan l'any 1918 l'alcalde de Sabadell, Pere Pascual, va promulgar unes normes de prevenció per la pandèmia de grip, acabava amb un prec: l'esperança que la cooperació faria desaparèixer la dolència. Cent dos anys després ha arribat una altra pandèmia batejada com a Covid-19. El primer punt del document del ban municipal era l'aïllament. Per tant, no ens hem d'obsessionar pel fet d'estar confinats a casa. Cal fer cas als experts. Ara més que mai hem de practicar la virtut de l'esperança, definida com un estat de fe en el que ha de venir, que té implícit el desig que tots els mals desapareguin i torni tot a la normalitat.

Hem de mantenir l'esperança que tornarem a mirar-nos als ulls, a saludar-nos i a fer-nos abraçades

JAUME CASTRO
Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio

Al matí de Pasqua un grupet d'ancianes son de les primeres a escampar l'anunci de la resurrecció. A alguns dels deixebles els va semblar un deliri i no se les van creure. Anant al sepulcre van ser fidels a l'amistat i a la força feble de la compassió: el motor per canviar la vida. En aquella hora fosca vivien l'Evangelí que Jesús els havia comunicat i el van retrobar viu.

Aquest dies de primavera, enfosquits per l'epidèmia del coronavirus, no podem deixar de pensar en els ancians que estan sols a casa o en les residències. El papa Francesc ha alertat sempre de la temptació de deixar els ancians «descartats». Són una generació que s'ha gastat per preparar-ne una altra, la nostra.

Segons la versió del poeta grec Hesíode (700 aC) a *Treballs i dies*, Pandora, en obrir la «capsa» amb obsequis dels déus, que en realitat eren mals de revenja de Zeus, perquè Prometeu volia robar-li el foc per donar-lo als mortals, es van escampar moltes malures, fins que Epimeteu va aconseguir tancar-la. Dins hi va quedar l'esperança. El poeta va voler deixar-la dins per transmetre la rellevància d'allò que és a l'interior de cada persona i que mai hem de perdre.

Vivim temps on la invocació a la divinitat torna, i es fan misses amb pregàries de fe. Hi ha un augment de la devoció i, probablement, tornarem a les processons votives, com es va fer en epidèmies anteriors. En aquest sentit, fa pocs dies s'anunciava a la premsa que a Reus pengen estàndards de la Mare de Déu de la Misericòrdia. I ho fan amb esperança i confiant que les pregàries tindran

LA SAL DE LA TERRA

Salvem els ancians!

Són un patrimoni de tots. No té cap sentit que la societat s'esforci a allargar la vida i, quan ho aconseguim, menyspreem la vida dels més grans o dels més febles. La vida de cada ancià té valor i no podem permetre que desaparegui una generació sencera.

Segurament després d'aquesta crisi del coronavirus caldrà pensar seriosament en el futur, adoptant solucions alternatives a la institucionalització dels ancians en grans residències. Caldrà afavorir que els ancians es quedin a casa, construir

Caldrà afavorir que els ancians es quedin a casa, construir xarxes de solidaritat i proximitat perquè estiguin més acompanyats

MARIA ROSA BUXARRAIS

Catedràtica de la Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona
Presidenta del Patronat de la Fundació Ajuda i Esperança. Telèfon de l'Esperança.

el seu efecte. També els ciutadans d'Igualada l'any 1515, per evitar una epidèmia de pesta, van demanar la protecció de la Mare de Déu de Montserrat, d'aquí que anualment vagin a peu d'Igualada a Montserrat per fer l'ofrena d'un ciri votiu.

És trist, però, observar que en aquests dies les persones s'aparten del contacte, canvien de vorera, miren a terra per no haver de saludar, tampoc no es donen la mà ni es fan abraçades. Aquestes condicions de desconfiança potser perduraran en algunes persones. Però, hem de mantenir l'esperança que tornarem a mirar-nos als ulls, a saludar-nos i a fer-nos abraçades, apreciament el simple fet de ser i estar, d'estimar i ser estimats, amb joia i alegria com ens demana el temps de la Pasqua, per iniciar un nou camí cap a un món millor.

xarxes de solidaritat i proximitat perquè estiguin més acompanyats, deixar anar la creativitat per afavorir convivències i altres fórmules.

Aquesta pandèmia revela com es pretén elegir entre la vida d'un home o un altre, perquè la vida d'un sembla que valgui menys perquè és ancià o inútil. Si això es resol així, es construirà un futur pitjor. Prendre seriosament la vida dels ancians avui ens ajudarà a preparar un futur millor. Salvem els ancians. Aquest dies ajudem els ancians si estan a casa sols o a les residències, mantinguem el contacte telefònic, preguem per tots ells, perquè s'aturi aquest flagell. El dia de Pasqua, els ancians són els primers que ens anuncien un temps nou que ens ha de trobar a tots millors, transfigurats per l'amor de Jesús que ha vençut fins i tot la mort: «No tingueu por, Jesús ha ressuscitat.»

UN NOU LLINDAR

Sense rams ni processons, però viu, ressuscitat!

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

No ho hauríem pensat mai, començar la Setmana Santa sense rams ni palmes, sense la simbòlica entrada de Jesús a Jerusalem. Acostumats al ritme litúrgic que cada any ens introdueix a la vivència de la setmana gran per als cristians, aquesta vegada, quan ja no hi ha hagut el ropatge exterior dels elements festius, ens hem de plantejar com ho hem viscut sense perdre el sabor d'allò que és essencial, quan sovint resta més discret que allò que és accessori. Malauradament, la Setmana Santa sovint havia quedat reduïda a pura ornamentació exterior i amb poca vivència interior, sempre amb la dificultat afegida de no entendre prou el Misteri que es celebra.

enguany hem viscut una Setmana Santa diferent, amb un primer diumenge sense processó de rams i palmes, només la celebració de l'Eucaristia entorn de la Creu de Jesús; amb un Dimecres Sant, on a la missa crismal no han estat físicament presents ni els capellans, ni els diaques, ni el conjunt del Poble de Déu; amb un Dijous Sant sense lavatori dels peus ni processó a la Casa santa, només amb l'Eucaristia; amb un Divendres Sant, on hem celebrat la Passió del Senyor en una austera litúrgia, sense afegits ni escenificacions, això sí, contemplant en la Creu de Jesús tots els qui han mort i pregant per ells; un Dissabte Sant amarat de silenci, com el de molts de dies, però que ens ha conduït a la celebració vespertina de la Vetla Pasqual, on hem celebrat austerament el triomf de Jesús sobre el mal, el pecat i la mort, i ho hem fet en l'Eucaristia de la Resurrecció. I el Diumenge de Pasqua, amb la celebració de l'Eucaristia, que segueix il·luminant

Inaugurat el temps pasqual, mirem de viure'l cada dia amb la llum i la força de la resurrecció del Senyor

els nostres passos i ens conforta com fins ara amb la fortalesa de la fe, el consol de l'esperança i l'ardor de la caritat.

Aquesta Setmana Santa ens ha portat a Pasqua. Una Setmana Santa peculiar i sense la vistositat de les processons, però on hi ha estat present tot el que necessitem per viure-la en cristià, il·luminats per la Paraula de Déu, llegida, meditada i pregada, i reconfortats pels sacraments de l'Església, encara que els hàgim rebut només espiritualment. Déu faci que arribi el moment de tornar a la normalitat i de prendre millor consciència d'allò que som i tenim i que potser no ho havíem valorat prou. Ara, inaugurat el temps pasqual, mirem de viure'l cada dia amb la llum i la força de la resurrecció del Senyor, que s'han fet presents enmig del nostre poble i en el nostre cor per donar-nos nova vida.

Aquesta Setmana Santa també hem viscut un altre tipus de processons, no per les places i carrers que han estat ben buits, sinó dins els hospitals, les clíniques, les residències d'ancians i dins cada una de les nostres cases, allà on els malalts i tota persona són acollits amb amor, portats amb més afecte i acció caritativa. Potser hem vist un poc més clar que ser confrare i confrayessa –que vol dir germà i germana– és el resultat del manament nou de l'amor, que és estimar com Jesús estima. Per això, i davant tot el que estam vivint degut a la pandèmia del coronavirus, pensem a què ens crida creure que Jesús ha ressuscitat i quin nou rumb ha de prendre la nostra vida, la personal i la del conjunt de poble, ara que el mal que patim és global, ens afecta a tots.

Temps de resurrecció

El confinament desperta la creativitat de l'Església per comunicar el seu missatge d'esperança

Càritas Terrassa

Atenció de Càritas Terrassa a persones sense llar.

CARDENAL LUIS TAGLE
«Hem d'evitar que l'ansietat mati la veritable preocupació pel proïsme»

«Que els esforços realitzats per contenir la propagació del coronavirus s'acompanyin del compromís de cada fidel pel bé més gran: la reconquesta de la vida, la derrota de la por, el triomf de l'esperança.» Aquest és el missatge que el prefecte del Dicasteri per al Servei de Desenvolupament Humà Integral, el cardenal Peter Kodwo Appiah-Turkson, feia públic l'11 de març.

Un missatge que s'ha traduït en múltiples iniciatives eclesials per comunicar una certesa: la Vida triomfa sobre la mort, després d'un camí de creu arriba la resurrecció. I si en aquesta Quaresma el patiment ha estat intens, també ho han estat les mostres de solidaritat i generositat. El papa Francesc recordava que aquesta crisi sanitària servirà «per recordar als homes d'una vegada per totes que la humanitat és una sola comunitat». I aquesta humanitat ha pogut veure una Església «en sortida», convertida en hospital de campanya, que ha multiplicat les iniciatives per consolar, acompanyar, escoltar i donar suport en aquesta pandèmia.

El cardenal Luis Antonio Tagle,

prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles, advertia: «Hem d'evitar que la por ens encegui a les necessitats dels altres, aquelles necessitats que són les nostres necessitats pròpies. Hem d'evitar que l'ansietat mati la veritable preocupació pel proïsme.»

Per això, organitzacions com Càritas o moviments com la Comunitat de Sant'Egidio han seguit al costat de les persones més necessitades que, davant del confinament, han vist agreujada la seva situació, ja de per si molt precària.

«Càritas no s'atura. Ens amoïna garantir la seguretat alimentària de les famílies; ens amoïnen les persones soles que no tenen xarxa de suport i ens amoïnen les persones sense llar. Però segur que ens en sortirem», confia el cap d'Acció Social de Càritas Barcelona, Eduard Sala.

També des de Sant'Egidio s'assegura que «si el contagi ens allunya físicament, la solidaritat ens uneix, ens fa més forts davant la por i ens ajuda a protegir-nos».

Totes dues entitats apel·len a la generositat de tothom per poder afrontar aquesta situació d'emer-

gència. En aquest temps de crisi sanitària, l'Església no només està atenta a les necessitats més properes. En aquest sentit, Obres Missionals Pontifícies (OMP) ens conviden a viure els dies de confinament «en clau missionera» i a través de la seva web (www.omp.es) ofereix iniciatives per a petits i grans per continuar oberts al món.

Com ens explica el director nacional d'OMP, José M. Calderón, «aquesta crisi pot ser una oportunitat per adonar-nos del que el Senyor ens dona amb tanta generositat cada dia i, potser, no ho valorem prou, i això ens motiva per donar gràcies a Déu. Ens pot ajudar a créixer "cap a dins", tenint més cura de la nostra vida interior, de pregària, de renúncia, de sacrifici. I, és clar, això ens pot fer més conscients de tantíssima gent que ens pot necessitar: són al carrer, estan sols, estan malalts o cuiden malalts... és que no s'han despertat, en molts, iniciatives precieuses per ser a prop dels altres en aquests moments?».

Vida interior

El temps de tancament forçós dona la possibilitat de tenir cura amb més atenció del «nostre jardí interior». Per això, des del primer moment el Secretariat Interdiocesà de Joventut de Catalunya i les Illes Balears (SIJ) ha posat a disposició dels joves una guia breu de pregària per fer des de casa, que els nois i noies reben via WhatsApp i per correu electrònic. Tots els materials estan disponibles a la web www.esglesiajove.cat.

Des del SIJ ens comenten que l'aposta és que els joves aprofitin aquesta experiència de pregària i de comunió: «Poden aprendre de la situació i del moment que vivim. És una oportunitat per recapacitar, per repensar, per refer coses que en el dia a dia ens passaven de llarg. Ja sigui pels estudis, per l'activitat, pels calendaris tan atapeïts... per tenir temps per trobar-se amb un mateix i, sobretot, per aquells que som en família, per ser-hi. Per trobar temps per al diàleg amb Ell, per tenir cura d'aquesta relació que sovint descuidem. Ens aturem, reflexionem i mirem què és el que Déu ens vol dir, també com a joves.»

JOSÉ M. CALDERÓN
«És que no s'han despertat, en molts, iniciatives precieuses per ser a prop dels altres en aquests moments?»

En aquest aïllament, l'Església ens proposa fixar la mirada en alguns referents, també per als joves, com és el cas de santa Teresa de Lisieux. Així ho recomana José M. Calderón, que ens diu que «podem, amb la nostra pregària i amb el nostre amor, abraçar tots els homes i dones del món, com va fer Teresina de l'Infant Jesús des de la seva clausura. En aquests moments, penso que descobrim el bé que fa en nosaltres la pregària, que ens fa entrar en el cor del Senyor, i la dels altres que ens donen suport, ens sostenen i animen. La ment i el cor poden volar als cinc continents i acompanyar tots els missioners que duen a terme el consol als nostres germans que físicament són lluny».

Una de les iniciatives més creatives que ha sorgit del món catòlic en aquest temps de confinament és la que promou Catòlics en Xarxa amb el suport de la Subcomissió de Joventut i Infància de la Conferència Episcopal Espanyola. Es tracta d'una

OMP

Obres Missionals Pontifícies ens convida a tenir presents els missioners i missioneres.

GABRIEL LÓPEZ
«Els temples de pedra tanquen, l'Església no; i Déu, encara menys. Ens apleguem, cantem, preguem, meditem, ens fem companyia»

sèrie de concerts oferts a través de les xarxes socials. Cada dia, a les 20.00, un artista catòlic actua en directe per acompanyar amb les seves cançons seguint la campanya #JoEmQuedoACasa.

Músics internacionals com Atenas o César Hidalgo participen en aquest festival que pretén, segons ens comenta el responsable de comunicació de Catòlics en Xarxa, Gabriel López Santamaría, «fer present l'Església viva que conformem tots els catòlics i ens permet viure en comunitat més enllà de les limitacions obligades d'aquests temps. Malgrat la impossibilitat del contacte físic és una oportunitat per tornar a connectar amb els amics i familiars d'una manera més profunda, més autèntica».

Esperança i proximitat són les claus que mouen l'Església davant la pandèmia. Parròquies, comunitats, convents, moviments... tots estan compromesos en aquests moments perquè, com subratlla Gabriel López, «els temples de pedra tanquen, l'Església no; i Déu, encara menys. Ens apleguem, cantem, preguem, meditem, ens fem companyia».

En aquest sentit, s'expressen des del SIJ quan afirmen que «podem oferir un testimoni de pregària, d'esperança i de germanor perquè són molts joves de Catalunya que estan fent la mateixa experiència de pregària. També són molts els que aquests dies preguem, som amb Nostre Senyor i mirem de fer algun canvi. Sobretot, com a joves cristians que som i amb Jesús anem a superar aquests dies difícils amb esperança, amb caritat cristiana, amb amor vers tothom».

Sectors més vulnerables

La pandèmia afecta de manera molt dramàtica els sectors més vulnerables de la societat. Entre ells, els ancians que viuen sols. Un exemple de superació de les adversitats el trobem a la parròquia del Carme de Barcelona. Habitualment voluntaris i voluntàries visiten la gent gran del barri que està sola.

En els moments de confinament la parròquia ha volgut continuar oferint aquest servei, però ja que no es pot fer de manera presencial, ho fa de manera telefònica.

També recorre al telèfon Sant

Joan de Déu Serveis Socio-sanitaris d'Esplugues, que promou el programa *Connecta Emocions*. Com indica el gerent d'aquest centre, José Luis Argudo, com a conseqüència de les mesures restrictives, els pacients no reben visites dels familiars, cosa que els porta a «sensacions que van de la soledat a la incertesa, passant per la ira, la tristesa, l'avorriment, l'angoixa o l'estrès, entre d'altres». Per reduir aquests sentiments, el socio-sanitari facilita les videotrucades per WhatsApp entre pacients ingressats i les seves famílies.

I no podem oblidar-nos del Telèfon de l'Esperança, que atén persones que pateixen malalties, soledat, angoixa, por i desconcert. En aquests moments, a més del telèfon habitual (934 144 848), ha habilitat un número nou per donar resposta a la crisi: 682 900 500.

El treball que aquestes setmanes de pandèmia duen a terme metges, personal d'infermeria i tots els professionals sanitaris és més que encomiable. Un reconeixement que fan extensiu a personal de residències geriàtriques, de neteja, d'assistència social, cossos de seguretat o bombers.

Des de l'arquebisbat de Barcelona s'és ben conscient que aquesta situació impensable no fa gaire, posa a prova la resistència física, psíquica i espiritual de tots ells. Per aquest motiu ha posat en marxa un servei d'atenció espiritual i d'escolta per a tots aquells professionals directament implicats en la lluita contra el coronavirus que ho necessitin: espiritualbarcelona@gmail.com, tel. 619 131 553.

En paraules de l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella, «us donem gràcies per tot el que esteu fent, per la vostra professionalitat, per tota la vostra paciència i per la vostra disposició a treballar tantes hores. (...) Com ens va dir Jesús, la porta d'entrada al cel és l'amor. Amor és el que feu tots vosaltres, esteu en les millors mans, les mans de Déu».

Un altre servei d'atenció espiritual que ha posat en marxa l'arquebisbat de Barcelona està adreçat a malalts hospitalitzats i les seves famílies. Les famílies interessades poden sol·licitar-lo a través d'un correu electrònic: atencioespiritualhospitalaria@arqbcn.cat

El confinament és una oportunitat per conrear la interioritat.

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA
«Us donem gràcies per tot el que esteu fent, per la vostra professionalitat, per tota la vostra paciència i per la vostra disposició a treballar tantes hores»

Litúrgia

Gràcies a les comunicacions digitals tenim la possibilitat de participar en una gran varietat de propostes que s'ofereixen des de les diòcesis, les parròquies, els monestirs... per seguir les celebracions eucarístiques, la litúrgia de les hores o les pregàries en línia.

El rector de Sant Joan de Valls, Joan Àguila, ofereix tres sessions al dia a tots els fidels a través de Facebook: a les 10.00, missa; a les 18.00, catequesi, i a les 20.30, una pregària. Facebook, i també Instagram, és la plataforma a través de la qual es pot seguir en directe, a les 20.30, la pregària diària amb els germans de Taizé; I Cor Nou ens convida a participar, a les 19.00, a les vespres cantades a través de Facebook, Instagram i Youtube: dilluns, dimecres, divendres i dissabte, en castellà, i diumenge, dimarts i dijous, en català.

Editorial Claret també fa la seva aportació en aquests «dies d'incertesa, de desconcert, però també són dies de pregària i reflexió, de mirar cap endins». Davant d'aquest panorama nou, l'editorial ofereix la possibilitat de seguir els textos litúrgics de la missa amb la versió *premium* de l'aplicació *La Missa de*

cada dia, de manera gratuïta, a tots els usuaris: «En aquests moments d'excepcionalitat, volem afavorir la pregària personal i la participació en la missa a través de la televisió, ràdio o internet» (<https://primavera.missadecadadia.cat/>).

I encara hi ha altres iniciatives que podríem recordar com la campanya digital de la Fundació Pere Tarrés per oferir a famílies i nens recursos educatius (www.peretarres.org/enlloccomacasa); els materials catequètics que facilita el Servei Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears per continuar el procés catequètic dels més petits en família (<http://sic-catequesi.cat/>) o les propostes diàries per viure l'espiritualitat ignasiana amb la campanya #aCasa-AmbDéu.

Totes aquestes iniciatives i moltes més les podeu trobar a la nostra pàgina web (www.catalunyacristiana.cat) en la secció *Recursos per viure la fe des de casa*, així com els articles de reflexió de Mn. Xavier Morlans *Des del confinament* i de Mn. Alfons Gea, *Pistes per al dol en temps de Covid-19*. Amb tot, no podem recollir la quantitat ingent de propostes que l'Esperit suscita en l'Església, amb grans dosis d'imaginació.

Vida eclesial

Aquesta setmana recollim la pregària i benedicció extraordinària Urbi et orbi del Papa, Pepe Baena ens ofereix pistes per viure la Setmana Santa i entrevistem l'abadessa de Sant Pere de les Puel·les, Esperança Atarés

El Papa imparteix una benedicció «Urbi et orbi» extraordinària

Francesc: «En aquesta barca, hi estem tots»

El papa Francesc va presidir el 27 de març un moment extraordinari de pregària i adoració, amb la benedicció *Urbi et orbi* i la indulgència plenària, demanant per la humanitat davant la pandèmia del coronavirus.

Sota una pluja intensa, va travessar la plaça de Sant Pere buida. Al seu costat hi havia la icona de la Mare de Déu *Salus populi romani* i el sant crist miraculós, anomenat així perquè s'atribueix a la seva intercessió la derrota de la Gran Pesta del 1500. La pregària va començar amb la lectura de l'evangeli de Marc (4,35-41), on Jesús calma la tempesta en el mar de Galilea, després de ser despertat pels apòstols que l'acompanyaven a la barca.

El Papa va constatar que «estem massa espantats i perduts», però en aquesta barca, «hi estem tots (...) igual que aquells deixebles, que parlen amb una única veu i amb angoixa diuen: “Ens enfonsem.” També nosaltres descobrim que no podem continuar cadascú pel nostre compte, sinó només junts».

Reflexionant sobre l'evangeli, el Papa va parlar de la «tempesta que desemmascara la nostra vulnerabilitat i deixa al descobert aquelles seguretats falses i supèrflues amb les quals havíem construït les nostres agendes, projectes, rutines i prioritats». Per a Francesc, la tempesta ens mostra «com havíem deixat adormit i abandonat el que alimenta, sosté i dona força a la nostra vida i a la nostra comunitat», i posa al descobert «totes aquestes temptatives d'anestesiament amb aparents rutines “salvadores”, incapaces d'apel·lar a les nostres arrels i evocar la memòria dels nostres ancians».

El Pontífex va reflexionar que hem avançat ràpidament, sentint-nos forts i capaços de tot: «Ens hem deixat absorbir per allò material i trastornar per la pressa.» El Papa va assegurar que «no ens hem despertat davant de guerres i d'injustícies del món» ni «hem escoltat el crit dels pobres i del nostre planeta greument malalt (...), hem continuat impertorbables, pensant a mantenir-nos

sempre sans en un món malalt».

«No és el moment del teu judici, sinó del nostre judici», va assegurar el Papa, «el temps per triar entre el que compta veritablement i el que passa, per separar el que és necessari del que no ho és». També és el temps «de restablir el rumb de la vida vers tu, Senyor, i vers els altres».

En aquest temps de crisi, el Bisbe de Roma va convidar a mirar tantes persones que «davant la por han reaccionat donant la pròpia vida (...) que han comprés que ningú no se salva sol».

«Convidem Jesús a la barca de la nostra vida», va demanar el Papa, i «lliurem-li els nostres temors, perquè els venci». Francesc va indicar que «amb Ell a bord, no es naufraga. (...) Tenim una àncora: en la creu hem estat salvats. Tenim un timó: en la creu hem estat rescatats. Tenim una esperança: en la creu hem estat guarits i abraçats perquè ningú ni res no ens separi del seu amor redemptor».

Després de la seva reflexió Francesc es va adreçar cap a l'entrada de la basílica de Sant Pere, on va

Imatge insòlita del papa Francesc en una plaça de Sant Pere deserta.

«És el temps per triar entre el que compta veritablement i el que passa, per separar el que és necessari d'allò que no ho és»

fer l'adoració al Santíssim Sagrament en silenci. El Papa va beneir Roma i tot el món amb el Santíssim des de la porta de la basílica.

D'altra banda, a l'Àngelus del 29 de març, davant de l'emergència per la pandèmia, «que no coneix fronteres», el papa Francesc va demanar «un alto el foc global i immediat a tots els racons del món». El Pontífex va fer seva la crida del secretari general de l'ONU, Antonio Guterres, preocupat perquè «als països en guerra els sistemes de salut han col·lapsat i els treballadors de salut, ja reduïts, sovint han estat atacats».

«M'uneixo», va dir el Papa, «als que van acceptar aquesta crida i convido tothom a aturar totes les formes d'hostilitat de guerra, tot promovent la creació de corredors per a l'ajuda humanitària, obertura a la diplomàcia, atenció als qui es troben en una situació de més vulnerabilitat. El compromís conjunt contra la pandèmia pot portar tothom a reconèixer la nostra necessitat d'enfortir els vincles fraterns com a membres d'una família humana. (...) Els conflictes no es resolen mitjançant la guerra! Cal superar els antagonismes i contrastos, a través del diàleg i una recerca constructiva de la pau».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

La creativitat humana

Els dos darrers segles han estat de canvis molt significatius: de la màquina de vapor al telègraf, l'electricitat, l'automòbil, l'avió, indústria química, informàtica... i la gran revolució digital, la robòtica, la biotecnologia... sobretot en els darrers decennis la creativitat s'ha precipitat en canvis cada vegada més inaudits i inesperats.

Són gran passes endavant i progressos importants. El Papa ens fa veure que la creativitat enorme que ha produït tot això demostra el poder de l'home, però, de primer, l'immens poder de Déu. És ell qui dona a l'home les capacitats que té.

L'home es podria arribar a creure omnipotent, si prescindeix de Déu. Seria una idolatria, perquè simplement rep de Déu uns poders i capacitats que ha de desenvolupar sense oblidar-ne mai l'origen. Déu dona a l'home una participació del seu poder. La persona humana s'hauria de sentir sempre com depenent de l'omnipotència divina amb unes línies vermelles que no ha de depassar mai, per no originar desastres morals o ecològics.

El papa Francesc, però, ens diu que la tecnologia és més que res un bé, tot i la possibilitat de fer-ne un mal ús. Cal guardar l'equilibri necessari i mantenir-nos com a criatures, recordant com diu sant Francesc que «no hi ha ningú que sigui omnipotent, sinó només Déu».

JOSEP M. MASSANA

Formació, companya de viatge en la fe

PEPE BAENA INIESTA
Rector de Sant Francesc d'Assís (Bellavista) i consiliari general de l'ACO

De la mateixa manera que ho van fer Simó Pere i tantes cristianes i cristians de la història, no ens cansem de respondre a Jesucrist amb humilitat i fermesa: «Senyor, a qui aniríem? Tu tens paraules de vida eterna» (Jn 6,68). Per això, és prou edificant viure els dies de Setmana Santa amb el rerefons del sentit creatiu, formatiu i expansiu de l'Amor de Jesús Mort i Ressuscitat.

Amb aquestes pistes volem celebrar la fe seguint les petjades del qui és Mestre per sempre. Amb Jesús no aprenem intel·lectualment coses sobre ell sinó que ens formem vitalment com a deixebles i apòstols seus per estar sempre en camí a la realitat que ens ha tocat viure. Us proposem fer un viatge pels diferents dies que subratllen aquest amor diví que fa olor a humanitat, acompanyats d'un Nou Testament. La passió, la mort i la resurrecció continuen sent actuals al nostre trajecte d'homes i dones creients del segle XXI.

DIUMENGE DE RAMS

Els deixebles hi anaren, feren el que Jesús els havia manat, portaren la somera i el pollí, els guarniren amb els seus mantells, i ell hi pujà. Molta gent entapissava el camí amb els seus mantells, altres tallaven branques dels arbres per encatificar el camí i la gent que anava al davant i que el seguia cridava: «Hosanna al Fill de David. Beneït el qui ve en nom del Senyor. Hosanna a dalt del cel.» Quan hagué entrat a Jerusalem, s'agità tota la ciutat. Molts preguntaven: «Qui és aquest?» La gent que anava amb ell responia: «És el profeta Jesús, de Natza-ret de Galilea.» (cf. Mt 21,1-11)

La penúltima etapa del viatge de Jesús és Jerusalem. Una Jerusalem que, ja des dels inicis, està inquieta davant d'aquell nen (Mt 2,1-3). Tot va començar fa uns anys a la terra de Galilea. Als ulls de tots i totes era el fill del fuster. Als ulls de Déu Pare és el seu Fill estimat. La pregunta «qui és aquest?» va ser contestada constantment pel testimoni de Jesús que no defugia les

possibles conseqüències de la fidelitat a la seva missió alliberadora i amorosa. A la intimitat ho deixava clar entre els i les deixebles quan els formava amb molta paciència (Mt 16,21).

Com em vaig formant al llarg del camí amb Jesucrist? Em preparo adequadament per assumir el veritable sentit del viatge? Per què?

Em responc qui és realment per mi Jesús de Natza-ret? Com?

Com a deixeble i apòstol, quines dificultats tinc per encatificar el camí de Jesús als meus ambients?

A què em sento cridat/da davant de tantes preguntes de la gent del nostre temps?

DIJOURS SANT

Després de rentar-los els peus, es va posar el mantell i tornà a taula. Llavors els digué: ¿Enteneu això que us he fet? Vosaltres em dieu «Mestre» i «Senyor», i feu bé de dir-ho,

La passió, la mort i la resurrecció continuen sent actuals al nostre trajecte d'homes i dones creients del segle XXI

Carlos Daniel, Cathopic.

Amb Jesús ens formem vitalment com a deixebles i apòstols seus per estar sempre en camí a la realitat que ens ha tocat viure

Jesús no fugia de les possibles conseqüències de la fidelitat a la seva missió alliberadora i amorosa

perquè ho soc. Si, doncs, jo, que soc el Mestre i el Senyor, us he rentat els peus, també vosaltres us els heu de rentar els uns als altres. Us he donat exemple perquè, tal com jo us ho he fet, ho feu també vosaltres. (cf. Jn 13,1-16)

En aquest viatge amb Jesús no hi ha títols ni privilegis que valguin entre les i els caminants. No és un viatge de plaer sinó de descoberta del nostre ésser de fills i filles de Déu. Amb el Crist arribem a descobrir que som servidors dels uns als altres. Però cal una formació acurada i ferma per arribar a la germanor. El Fill de Déu no estalviarà esforços per donar lliçons de pura vida compartida des dels peus plens de pols fins al cap ple d'espines (Mt 20,25-28). Així, la meta del viatge és Déu Pare amb entranyes de Mare que ens espera per fer veritable comunitat d'Amor Etern. Per arribar-hi s'han de fer

diverses etapes amb moltes rentades de peus, ajupides per posar-se a l'alçada dels altres, aturades per escoltar els qui estan a les perifèries, vetllades per compartir el millor de cadascun més enllà de les aparències... Perquè el i la deixeble de Jesús no és més que un aprenent de l'Amor que ho ha de posar sempre en pràctica als altres i, especialment, als qui els costa caminar.

Com m'aturo per formar el meu ésser com a fill i filla de Déu?

Què faig per no tancar-me en l'ego i renunciar a caminar pels camins per on Jesús ha passat?

Què significa deixar-me rentar els meus peus pels pobres del món?

Com alimento la fe de Jesucrist per continuar fent via amb amor?

DIVENDRES SANT

Prengueren Jesús, i sortí, portant-se ell mateix la creu, cap a l'indret conegut amb el nom de lloc de la Calavera, en hebreu Gòlgota. Allà el crucificaren. Juntament amb ell en crucificaren dos més, posats a banda i banda amb Jesús al mig. Pilat feu escriure un rètol i el feu posar a la creu. Duia escrit: «Jesús, el Natzarè, el rei dels jueus.» Molts dels jueus el llegiren, perquè l'indret on havia estat crucificat Jesús queia vora mateix de la ciutat, i el rètol era escrit en hebreu, en llatí i en grec. Els grans sacerdots digueren a Pilat: «No hi poseu: "El rei dels jueus", sinó: "Aquest deia que era el rei dels jueus".» Pilat contestà: «Això que he escrit ja està escrit.» (Jn 18,1-19,42)

Jesús sempre ha tingut present que el seu viatge feia olor a creu i a glòria en un sol paquet d'equipatge. Als deixebles els instruïa perquè veiessin que no era tot un camí de roses i violes (Mt 16,24-26). Els companys de la seva penúltima etapa van ser dos homes marcats per les lleis jueves i romanes que truncaven vides amb els seus horitzons. La biografia de Jesús va estar envoltada d'homes i dones ferides per la injustícia i la incomprensió humana (Mt 2,16). Fins al final el Fill estimat de Déu Pare va lluitar contra la temptació de baixar de la creu, d'abandonar el viatge abans de temps. Però l'amor era tan fort que hi va confiar malgrat tot (Mt

Fernando Pérez Lara, Cathopic.

La meta del viatge és Déu Pare; per arribar-hi s'han de fer diverses etapes amb moltes rentades de peus, ajupides per a posar-se a l'alçada dels altres...

27,39-43).

Què em qüestiona el fet de portar la meua creu per seguir Jesucrist?

M'ha servit de res tota la formació rebuda al llarg de la vida davant la mort, el fracàs de Jesús?

Com em situo davant la mort en creu del Fill de Déu? Com el final del viatge? Per què?

Estic temptat/da d'abandonar abans de temps el viatge? Què passaria si fes com Pere, Jaume, Tomàs, Judes i la resta dels deixebles, excepte algunes dones?

DISSABTE SANT

Arribat el capvespre, vingué un home ric d'Arimatea, que es deia Josep i era també deixeble de Jesús. Aquest anà a trobar Pilat per demanar-li el cos de Jesús, i Pilat va manar que l'hi donessin. Josep prengué el cos, l'embolcallà amb un llençol per estrenar i el va dipositar en un sepulcre nou, que ell s'havia fet tallar a la roca. Després va fer rodolar una gran pedra a l'entrada del sepulcre i se'n anà. També eren allà Maria Magdalena i l'altra Maria, assegudes enfront del sepulcre. (Mt 27,57-61)

Amb el Crist tots i totes arribem a descobrir que som servidors dels uns als altres

Sembla que tot ha arribat al final del viatge. El sentit humà del fill del fuster agafa protagonisme per la seva mortalitat. Podem preguntar-nos on queda ara aquell Messies que havia il·lusionat una colla d'homes i dones. Però la crua realitat de la mort ha truncat aquest trajecte de triomf vers el Pare Amorós. Ara bé, els records de les paraules de Jesús tornen a fer-se presents durant el dol. Tindrà raó? (Mt 20,17-19) Cal tenir aquella fe de la dona cananea que veia sortida malgrat les portes tancades (Mt 15,26-28).

Com he viscut i visc el dol davant el sepulcre de Jesús i de tantes persones estimades que han passat per la meua vida?

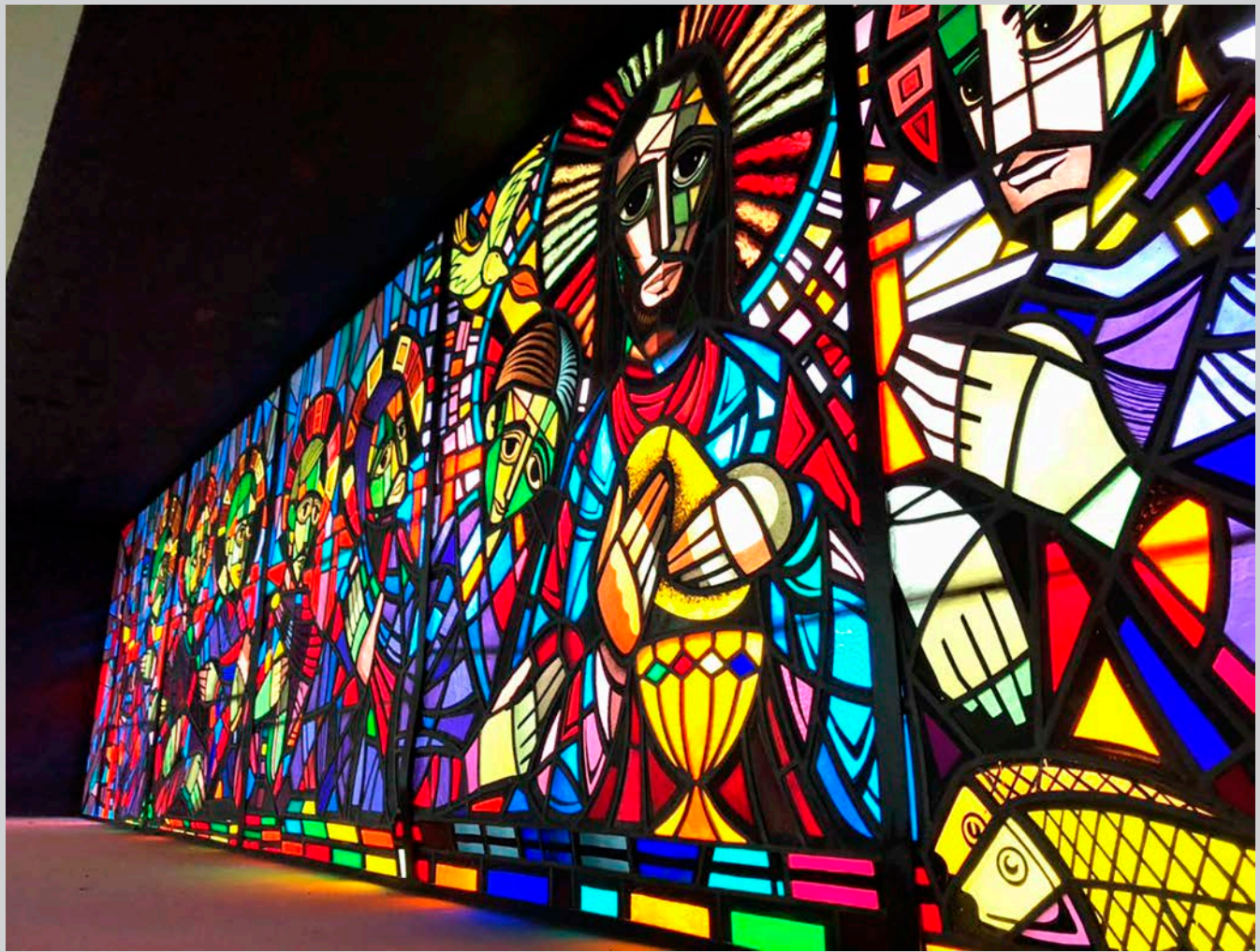
Em tanco, moltes vegades, en mi mateix quan tinc experiències de mort, fracàs, tragèdia? Per què?

Quines experiències tinc de Jesús que m'han marcat durant el viatge que estic realitzant i en l'etapa que em trobo ara?

Faig silenci...

VETLLA PASQUAL

Passat el dissabte, quan ja clarejava el matí del diumenge, Maria Magdalena i l'altra Maria anaren a veure el

Victor Rocha, Cathopic.

La passió, la mort i la resurrecció continuen sent actuals al nostre trajecte d'homes i dones creients del segle XXI.

Jesús sempre ha tingut present que el seu viatge feia olor a creu i a glòria en un sol paquet d'equipatge

sepulcre. De cop i volta se sentí un gran terratrèmol: un àngel del Senyor, baixat del cel, havia fet rodolar la pedra i s'hi havia assegut. Resplendia com un llamp i el seu vestit era blanc com la neu. Va ser tan gran el sobresalt dels guardes, que de l'esglai quedaren com morts. L'àngel del Senyor digué a les dones: «No tingueu por, vosaltres. Sé que busqueu Jesús, el crucificat. No hi és, aquí.

Ha ressuscitat tal com ho havia predit. Veniu a veure el lloc on havia estat posat, i aneu de seguida a dir als deixebles: Ha ressuscitat d'entre els morts i anirà davant vostre a Galilea; allà el veureu. Mireu que jo us ho he dit.» Immediatament elles, amb por, però amb una gran alegria, se n'anaren corrent del sepulcre per anunciar-ho als deixebles. Jesús els sortí al pas i les saludà dient-los: «Déu vos guard.» Elles se li acostaren, se li abraçaren als peus i l'adoraren. Jesús els digué: «No tingueu por. Aneu a dir als meus germans que vagin a Galilea i que allà em veuran.» (Mt 28,1-10)

El final del viatge ja ha arribat. Les dones són les primeres d'adonar-se.

És la trobada amb aquell que estava mort i que ara viu per sempre. La Vida ha engolit definitivament la mort. Jesucrist, el Pelegrí de les nostres vides, ha triomfat. No cal buscar massa explicacions. Ara troben sentit les paraules del Mestre: Mt 11,25-26; Mt 7,13-14; Mt 16,24-25; Mt 19,29. El viatge recomença al nucli de la realitat que vivim cada dia com a creients. A la Galilea de cadascun. El Regne de Déu, tan predicat per Jesús amb obres d'alliberament, agafa consistència a la quotidianitat de la vida de les dones i dels homes fins que arribi a la seva plenitud en la Resurrecció del Déu-amb-nosaltres.

Confio que el viatge amb Jesús m'ajuda a fer-me per dins i per fora? Que la meta és el Viatge Definitiu que es diu Amor? Per què?

Com visc la meva militància cristiana des de la Resurrecció de Jesucrist?

Soc capaç d'esbrinar espurnes de Resurrecció en el dia a dia de l'ambient en què em moc? Per què? Quins mitjans acostumo a fer servir?

Faig una acció de gràcies pel viatge que encara estic fent.

Esperança Atarés, abadessa del monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona

«El que ajuda a viure la reclusió en llibertat i en pau és consensuar el que fem»

JOAN ANDREU PARRA

Els i les religioses que viuen als monestirs consagren la seva vida a trobar Déu i lloar-lo en un espai clos i, alhora, permeable a l'exterior. La guia d'una Regla, com la de Sant Benet, ajuda a ordenar espai, temps i convivència (vegeu *Catalunya Cristiana* n. 2115). En aquesta ocasió, dialoguem amb l'abadessa del monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona. «En aquestes setmanes de pandèmia, la nostra pregària es fa més intensa per a tothom. Demanem al Senyor una fe profunda, per viure en la pau i la confiança. El Senyor fa camí amb nosaltres i ens allibera de les nostres pors», assegura Esperança Atarés.

La vida monàstica pot ser un ensenyament en aquestes circumstàncies de confinament a les llars per la pandèmia? En quins aspectes, principalment?

Per a nosaltres quedar-nos a casa no és cap problema. No som monges de clausura, però la nostra vida està regulada dins del monestir, perquè per a sant Benet era important que tot el necessari per a la vida dels monjos estigués dins del monestir. Certament que avui això no és sempre així.

Per a molta gent, quedar-se a casa aquest dies és molt dur i més si hi ha canalla; és com si les parets els caiguessin al damunt.

El que ens ajuda en el nostre dia a dia és un horari, una pregària, una litúrgia, un temps de silenci. I un aspecte molt important: la vida fraterna, estones d'estar juntes compartint, de riure plegades.

Com viure la reclusió (obligada) en llibertat i en pau?

Nosaltres no ens sentim recluses. Vivim una vocació monàstica

a la qual ens hem sentit cridades. Això suposa una vida compartida, una pregària litúrgica i personal, diversos treballs i estones d'esbarjo. També reunions comunitàries per tractar els temes que s'han de resoldre i, de tant en tant, un dia de recés.

La pregària inclou tot el que estem vivint aquest dies amb els malalts del coronavirus i totes les persones implicades, i per tantes necessitats del nostre poble i del món. Tenim un record especial per tots els qui moren sols i que no poden ser acompanyats pels seus familiars.

Nosaltres hem triat la nostra vida i la gent es veu obligada a fer aquesta reclusió, cosa que també ens afecta en alguns aspectes.

El que ajuda a viure en llibertat, i sobretot en pau, és consensuar el que fem, no donar-ho tot per fet. Facilitar la vida als altres és un art i un goig alhora. En família es po-

«Cada dia comencem les vespres amb la pregària que l'abat de Montserrat, Josep Maria Soler, va fer davant la Moreneta», explica Esperança Atarés.

Horts del monestir benedictí de Sant Pere de les Puel·les.

den fer jocs a l'estil de: i tu com ho faries? La nostra manera personal de fer les coses pot ser molt bona, però el confinament permet descobrir que els altres fan les coses diferents però igualment bones o millors.

Aprofitar el confinament familiar per conèixer-nos més mútuament. Deixar espai per a: i tu què en penses?, què t'agradaria fer?, què t'agradaria ser? Descobrirem que hi ha facetes que no coneixíem, ni dels altres ni de nosaltres. Aprofitar aquestes setmanes per viure d'una altra manera, sense el neguit d'haver-nos de suportar, sinó amb la complicitat de ser un suport.

Quines claus poden aportar les vostres Regles aplicades a la vida comunitària en família durant aquest temps?

És molt important marcar un horari per a aquests dies i complir-lo, tenir un temps per a cada

«Tenim un record especial per tots els qui moren sols i que no poden ser acompanyats pels seus familiars»

cosa. Senyalar l'horari de dormir i descansar, de fer pregària tots junts o sols, d'estones de silenci i reflexió per demanar al Senyor fortalesa i pau per tothom.

Cada monja té l'àmbit de la seva habitació, que anomenem cel·la. Un àmbit privat dins el monestir, com una casa dins la gran casa. Hi ha famílies que viuen en pisos molt petits i que han de compartir els espais com poden, especialment ara que estan sempre junts. Tot i això, és bo que cadascú pugui tenir el seu espai, que potser vol dir un racó o un tros de taula o una butaca; i que cadascú pugui tenir el seu temps d'esplai individual, ja sigui llegir en solitari o xatejar amb els familiars o amics o no fer res. Però també estones de diversió junts: buscar coses que facin riure.

Inventar tot allò que ajudi a passar aquests dies. Viure la rutina de cada dia com una nova descoberta. Amb il·lusió i bon humor. Difícil? Potser, però potser més fàcil del que pensem.

I, sobretot, no tinguem por, que és la frase més repetida de la Bíblia.

Obra del taller de cal·ligrafia que imparteix la germana Conxa Adell al monestir.

SABER ESCOLTAR

Dit i fet

Alguns dies, quan baixo a la catedral per a la missa del matí, trobo, entre el batibull dels cotxes, una furgoneta blanca amb aquesta inscripció: «Dit i fet.»

Aquesta breu frase la trobo simpàtica; al cap i a la fi, és un eslògan tret de moltes converses diàries. Tanmateix, en les actuals circumstàncies, em fa pensar que la gent del nostre temps som una colla d'apressats; sempre tenim feina, sempre volem les coses quasi immediatament; si se'ns malmet el telèfon mòbil tenim possibilitats de comprar-ne un altre de seguida... Fem allò que deia amb ironia un amic: «Vull aquesta cosa per ahir mateix.»

Val a dir que, amb prou feines, coneixem una lentitud raonable.

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Els virus són una al·legoria dels àngels rebels, que tant oblidem. Malgrat la gran petitesa, la seva maldat és notòria. La del temptador, també. En un diàleg entre un periodista i el Papa, a través d'internet, publicat aquests dies, va admetre que, alguna temporada, havia patit crisis que l'enfonsaven en l'ateisme. Una cosa semblant va passar quan es va saber que la mare Teresa de Calcuta havia patit períodes d'absència de fe.

A Jesús, no li va passar una cosa semblant? «Ell, de manera semblant a nosaltres, ha estat provat en tot, encara que sense pecar», afirmem a Hebreus 4,15. No és genuïnament humà ser víctima del dubte? A Getsemaní va ser atacat pel virus maligne al qual havia vençut al desert, sense haver-ne quedat immunitzat.

A fi de comptes, la naturalesa ens ensenya que hi ha el factor temps per a cada cosa. Les plantes i els éssers vivents —també els homes— necessitem un espai de maduració. El que sembla la llavor ha de recollir el fruit al cap d'un temps. De manera que tot procés de vida necessita un període per madurar.

Voldríem que tot obtingués plenitud immediatament. No oblidem la gran lliçó: els humans desenvolupem el nostre ésser segons uns períodes determinats, com són la infantesa, l'adolescència, la joventut, la maduresa...

Quan escric aquests pensaments, és viu el coronavirus, una veritable pesta per a la humanitat. Ningú, a hores d'ara, en sap ni la causa ni el remei d'aquesta malaltia

A PROPÒSIT DE...

Valors

A la creu va patir el darrer atac. «Pare, per què m'has abandonat?» Va vèncer definitivament la crisi: «En les teves mans encomano el meu esperit.»

Tant de bo, que els coronavirus serveixin, almenys, per recordar-nos com n'estem, d'exposats, a l'atac d'aquest enemic invisible i perquè ens preparem.

Ara coneixem els nombrosos exemples de generositat de tanta gent que es lliura a un esforç esgotador. Hem donat la volta als continguts frívols de tantes cròniques i

Aquests dies coneixem els nombrosos exemples de generositat de tanta gent que es lliura a un esforç esgotador

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

cruel. M'he preguntat, sovint, quina és la raó d'aquest mal. El món està obnubilat. Una idea, potser molt peregrina, m'ha fet rumiar sobre el capteniment d'una civilització que, estant a punt de dominar l'espai, un xic de saliva infectada la redueix a una pobresa total, portadora, fins i tot, de la mort.

Com a estudiós dels Llibres Sants, em pregunto pel que ens vol dir la veu del Senyor. No em fa vergonya apuntar seriosament aquest interrogant. Afirmo una gran certesa: Déu ens estima sempre.

El que sembla la llavor ha de recollir el fruit al cap d'un temps

hem vist el revers que hi amagaven. Ens hem de felicitar i felicitar a tots aquests herois anònims.

Vull afegir dues coses. Qualsevol acte bo és apreciable i digne de premi. A Mateu 25,33ss queda ben clar. El Papa els anomena «sants de la porta del costat».

Sense menysprear tot això, hem de ser conscients de l'oblit, o de la suposada ignorància nociva que han manifestat les autoritats civils i els mitjans, pel que fa a la col·laboració explícita dels cristians i de les seves institucions, des de Càritas a moltes altres. S'han cedit grans locals, com ara Seminaris o dependències parroquials. Sacerdots que han mort i que s'han escarrassat per ajudar els contaminats. Jesús va dir: «Que brilli igualment la vostra llum davant la gent; així veuran les vostres bones obres i glorificaran el vostre Pare del cel» (Mt 5,16). (Continuaré.)

SIGNES D'AVUI

Tres coses que canvien la vida

A finals de març, vaig mantenir un diàleg per telèfon amb una religiosa, que probablement podia tenir el coronavirus. La temença a la malaltia, sent intensa, estava superada per una obertura espiritual al misteri de Déu. Em va citar una frase que li va dir un sacerdot quan treballava en un país de l'est europeu: «Hi ha tres coses que poden canviar la vida: l'amor, el pecat i el sofriment.» Pierre Teilhard de Chardin va afirmar una cosa semblant al pròleg del llibre *Energía espiritual del sufrimiento*, l'autora del qual va ser la seva germana Margarida. Va dir: «No hi ha cap progrés en l'ésser sense algun misteriós tribut de llàgrimes, de sang i de pecat.» Vaig llegir aquest llibre quan tenia 19 anys. El vaig voler introduir a la meva tesi. Vaig buscar-lo per donar-ne la cita

ció exacta. Quan, assegut en una taula de la biblioteca nacional, vaig repassar-ne el pròleg, vaig retrobar aquesta perla, que sempre havia tingut present en la ment i el cor.

El camí de la Resurrecció és justament aquest: l'amor, el pecat i el sofriment. Només un gran amor pot produir una transformació tan radical i profunda en cadascun de nosaltres. Jesús enalteix la dona pecadora, que obté el perdó perquè «ha estimat molt». Ramon Llull així ho va entendre: «Per a Déu estimar. L'objectiu final. L'únic objectiu que encara és més important que entendre. El

Hi ha tres coses que poden canviar la vida: l'amor, el pecat i el sofriment

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

que dona sentit a l'entendre.» El místic sant Joan de la Creu insisteix: «Al caient de la vida serem examinats d'amor.» Moltes persones en aquest confinament o en l'aïllament han redescobert la força de l'amor.

El pecat està exageradament vinculat a la llei. El pecat, sobretot, és una manca d'amor. Mostra l'egoisme i la incapacitat d'estimar. Mai no hi haurà una bona educació moral si no es té en compte aquesta veritat. Adonar-se'n és indispensable. En la litúrgia del Divendres Sant es parla del pecat com a «*O felix culpa*», que ens ha merescut aquest redemptor.

I el sofriment, no buscat en ell mateix, purifica el pecat i gresola l'amor. Ens permet discernir entre el que és accessori i el que és essencial. Amb la pandèmia, hi vivim immersos.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Tancada a casa, com tothom, tinc més temps per escriure, pensar, llegir, pregar... I, com molta gent, temps per preguntar-me, des de la meva visió de la vida —en aquest cas des de la fe—, què és el que podem llegir com a «signes dels temps» en aquest esdeveniment mundial que, en un món globalitzat com és el nostre, es converteix en un fenomen de comunicació sense precedents.

Quan Jesús reprèn els apòstols perquè saben llegir els signes del temps en la meteorologia, i no en els esdeveniments, els demana que sàpiguen interpretar la vida des d'una visió lligada a la de criatures fetes a imatge de Déu que estem a les seves mans. Potser en el nostre món d'Occident, en el qual hem relegat la religió i, el que és pitjor, Déu de la vida quotidiana, ens cos-

FINESTRA A LA VIDA

Des del confinament

ta de veure les coses amb un sentit més providencial. I està clar que els fenòmens físics i químics, les malalties i els virus, responen a unes causes naturals i, per tant, s'han de tractar des d'aquesta visió científica i natural. Una altra cosa és la manera de col·locar-nos nosaltres davant dels esdeveniments, les actituds que tenim i les accions que emprenem. De fet, en ocasions com aquesta, afloren, gràcies a Déu, el millor de moltes persones, l'ajuda mútua, la solidaritat, la bonhomia. I, fins i tot, una cosa molt bona i necessària: el sentit de l'humor.

Però sense tenir un sentit que podríem dir màgic de les malalties i la seva guarició, no estaria malament que ens acostéssim una mica més a Déu, tot demanant-li ajuda, no tant mèdica com humana per lluitar amb les causes, els efectes i les conductes. Gairebé cada dia, des que estic confinada i no puc anar

a la presó, rebo la trucada telefònica d'un intern per veure com estic. I és ell, des de la seva religió, el que em diu que prega perquè no tingui el virus i perquè Déu ens ajudi a tots a suportar aquesta prova.

A mi, la veritat, aquesta trucada em consola molt i també m'ajuda a suportar el fet de no poder sortir al carrer a veure els meus amics de la presó, de l'Hospital de Campanya o del carrer —que no es poden tancar a casa, perquè no en tenen—, pregar per ells i, almenys, enviar missatges per telèfon, als que en tenen, i cartes als interns de la presó que no poden accedir a aquests mitjans de comunicació tan a l'abast de tots.

En ocasions com aquesta aflora el millor de moltes persones com l'ajuda mútua, la solidaritat i la bonhomia

El poble sirian de Maalula, darrer bastió de la llengua de Crist, es guareix de les ferides de la guerra civil

El bressol de l'arameu que vol renéixer de les cendres

Panoràmica de Maalula, símbol de la cristiandat i Patrimoni Mundial de la UNESCO.

Els seus dos mil veïns encara parlen l'arameu, l'idioma de Jesús, una llengua moribunda que els nadius de Maalula guarden como un tresor

Una carretera minada encara de llocs de control condueix fins a Maalula. Quan, finalment, el cotxe aconsegueix avançar fins als afores del poble, els carrers brollen amb tota esplendor. Imponents i corpredors. Els seus carrers delimitats apareixen escampats sense pausa per la falda de la muntanya Qalamun, a uns 1.500 metres d'altura i tamisada per les tonalitats ocre, en ple camp de Damasc. A la plaça de la vila, que rep els pocs visitants que s'hi aventuren, uns quants habitants discuteixen animadament. És un matí de primavera. Les seqüeles de nou anys de guerra civil siriana, que ha sacrificat més de mig milió d'ànimes i ha forçat la fugida de cinc milions de refugiats, són perceptibles encara en les seves artèries buides, orfes d'ànimes. Endinsar-se als confins de Maalula («Entrada», en arameu) és viatjar en el temps, travessar el llindar de dos mil·lennis. Els seus dos mil veïns encara parlen l'arameu, l'idioma de Jesús, una llengua moribunda que els nadius de Maalula guarden como un tresor, un miracle que ha sobreviscut a conqueridors, civilitzacions i atzars de la història.

Una voluntat de resistir que també ha estat posada a prova durant

la darrera dècada. El 2013 el poble, situat a uns 55 quilòmetres al nord-est de Damasc i dins de la ruta cap a la frontera amb el Líban, va ser capturat pel llavors anomenat front Al-Nusra, la filial siriana d'Al-Qaida. Considerada un símbol de la cristiandat i declarada Patrimoni Mundial de la UNESCO, Maalula es va enfrontar en aquell moment a un intent d'esborrar la seva memòria, des de l'ensorrament d'una estàtua de Jesús fins a la destrucció d'una escena de l'Últim Sopar. El pas fugaç va fer estralls al monestir de Santa Tecla, l'immoble que aixopluga el turó, enclavat a la part més alta del poble. «Abans es parlava més arameu però, després del que va passar, molta gent se'n va anar a Damasc o a Europa», comenta a *Catalunya Cristiana* Constantin Rustun, un veí de 50 anys, mentre treballa en la rehabilitació de l'església del convent.

Constantin forma part del petit exèrcit que s'encarrega de guarir les ferides d'un complex construït a partir del 90 dC en record de la deixeblla de sant Pau que —segons els nadius de Maalula— es va refugiar a l'abrupta geografia de la regió i va fugir de la persecució romana. La llegenda explica que, després de

Obres de rehabilitació al monestir de Santa Tecla, un complex construït a partir del 90 dC en record de la deixeblla de sant Pau.

pregar, el turó es va obrir i va oferir a santa Tecla un camí pel qual fugir. Les seves despulles resten a l'escabrós pla de l'edifici. La iconografia que acollien els murs del santuari, la zona més recollida de l'erm, sobresurt encara desfeta, amb els rostres mutilats pels jihadistes. Durant uns quants mesos, les dotze monges que residien al convent i regentaven un orfenat van restar segrestades. Un bescanvi, negociat durant setmanes per diversos Governos estrangers, els va tornar la llibertat, però les va allunyar de Maalula. Tretze habitants van perdre la vida en els atacs.

Avui un exercici èpic de resiliència manté dempeus la localitat i els qui hi han tornat. «Ens vam quedar atrapats enmig de l'atac. Vam estar amagats durant tres dies i després vam aprofitar per fugir cap a Damasc», evoca Rita Wahbi, una jove d'uns trenta anys que protegeix juntament amb la seva família el monestir de Sant Sergi i Sant Bacus, un dels més antics de la cristiandat dedicat al martiri de dos cristians que van rebutjar renunciar a la fe en temps de Roma. Les escaramusses i la crueltat dels invasors es van acarnissar amb la capella, aixecada en el segle IV dC sobre les runes d'un temple pagà i amb elements del període bizantí, entre els segles V i VI. Part de la iconografia que decorava les seves parets de pedra, datades durant els segles XVI i XVIII, també s'han extraviat, venudes o reduïdes a enderrocs. D'ençà que les tropes de Baixar al-Àssad van recuperar

La llegenda explica que, després de pregar, el turó es va obrir i va oferir a santa Tecla un camí pel qual fugir. Les seves despulles resten a l'escabrós pla de l'edifici

Iconografia mutilada pels jihadistes.

l'espai l'abril del 2014, la restauració ha obrat el miracle de revivre les seves castigades entranyes.

Malgrat els esforços per ressuscitar les joies del feu de l'arameu, Maalula és encara un poble fantasma, un record del que va arribar a ser. Els seus habitants superaven els 10.000 a l'estiu, quan molts ciutadans de Damasc la triaven per passar-hi les vacances, protegits de la canícula. La seva població, principalment cristiana, es divideix entre seguidors de l'Església ortodoxa grega d'Antioquia i l'Església grega melquita catòlica, tan sols dues del gresol de branques que professa la població cristiana siriana. «Hi ha ben pocs habitants que hagin decidit tornar. Alguns se'n van anar al Canadà, Austràlia i Europa», afirma amb amargor Àngel, germà de la Rita. La fugida —un moviment similar al que ha patit la resta del país— també ha malferit les temptatives de preservar la llengua que va rivalitzar amb el grec, el llatí i el persa i va predominar a l'Orient Mitjà des del segle VIII aC. Tan gran va ser el seu poder que va arribar a ser l'idioma en què van negociar els reis de Judea i Assíria davant del mur de Jerusalem. Les vicissituds del temps i els seus conqueridors van acabar reduint el territori als estrets límits de Maalula i dos pobles propers, Bakha'a i Jubb'adin.

«En total som uns 20.000 habitants», calcula Sarkis, un mercader que solia guanyar-se la vida venent relíquies i postals als turistes que pelegrinaven pels seus carrers avui deserts. «Em van cremar la botiga. Hi vinc els divendres per arranjar de mica en mica els desperfectes i després me'n torno cap a Damasc», afir-

Botiga de venda de relíquies del monestir de Sant Sergi i Sant Bacus.

ma assegut al costat d'una minvada parròquia masculina en un cantó de la plaça principal de Maalula, dominada per una ensenya siriana. Fa un lustre, una nova estàtua de la Mare de Déu, de tres metres d'altura, va ser erigida al centre del paratge, en homenatge a la que va ser destruïda i com a símbol de la resurrecció del poble. «Tenia un habitatge de tres plantes. Quan hi vaig tornar, el vaig trobar derruït, com el 40 per cent de les cases», condemna Nahla Lawandos, un pagès de 63 anys que ha optat per llogar un petit immoble. Està decidit a resistir allà per on s'estenen les seves arrels. «Una part de la meva família va emigrar fa tres dècades. Avui viuen als Estats Units, el Brasil o Colòmbia. Els que se'n van anar han tornat algun cop, però els seus fills s'han oblidat de tot això.»

El conflicte que encara dessagna el país —la contesa acaba d'entrar aquest març passat en el seu desè any, amb el territori convertit en un enrevessat joc d'aliances creuades i interessos internacionals— també ha resultat fatal per a l'arameu, un ens governamental que durant les darreres dècades havia batallat per difondre l'estudi d'una llengua principalment oral

que molts dels seus parlants no sabien escriure ni llegir. L'arameu va resistir davant de l'àrab, el qual també dominen els seus residents per la seva distància amb la capital i la complicada orografia de l'indret. La versió que encara parlen a Maalula i dos pobles propers no és, però, idèntica a la que parlava Jesús. Procedeix d'un dialecte diferent i ha patit els canvis propis dels dos mil·lennis que separen tots dos instants. «Van assaltar les seves instal·lacions i van calar foc a les seves aules», comenta Munir Wehbe, el perruquer del poble. Els professors locals i la legió d'investigadors estrangers que una vegada van desfilar pels seus carrers a la recerca del vocabulari, la pronúncia i la vella història de la llengua de Jesucrist no han retornat. «No desapareixerà perquè s'hereta de generació en generació. Vam patir la pèrdua de tot aquell que emigra però, si el seu destí hagués estat l'extinció, ja s'hauria esfumat fa temps», murmura Yusef, aferrat a la renovada i tímida esperança que projecten les creus sobre el pla de Maalula. Unes paraules que són una mena de Parenostre: «*Abunah ti bismo, yickattas esmax...*» («Parenostre, que esteu en el cel...», en arameu).

D'ençà que les tropes de Baixar al-Àssad van recuperar l'espai l'abril del 2014, la restauració ha obrat el miracle de revivre les seves castigades entranyes

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

La força de la Pasqua

Benvolguts,

En la litúrgia del Divendres Sant hem reviscut l'escena de l'Evangeli en què Ponç Pilat presenta Jesús, flagel·lat i coronat d'espines, a la multitud morbosament atiada pels grans del poble: «Aquí teniu l'home [*Ecce homo*].» Poc es pensava que, en aquell moment, estava proclamant la veritat més vital per a la humanitat. Sant Joan Pau II, en el seu llibre *Travessant el llindar de l'esperança* (1994), ens diu que Crist ha tocat la veritat íntima de l'home sobretot amb la seva creu i resurrecció. Perquè Crist ens diu que per trobar la vida cal perdre la vida; per néixer, cal morir; per salvar-se, cal prendre la creu. «Aquesta és la veritat essencial de l'Evangeli —afirma el sant papa—, que sempre i pertot arreu xocarà contra la protesta de l'home.»

D'aquí que l'autèntica evangelització no hagi estat mai quelcom fàcil. Nosaltres mateixos experimentem que la pròpia evangelització és un repte de cada dia. Sempre i pertot arreu l'Evangeli esdevé un desafiament davant la feblesa humana. I justament en aquest desafiament hi troba la seva força. Perquè tan sols superant-se a si mateix, l'home esdevé plenament home.

Enmig de la greu crisi sanitària que vivim aquests dies, amb la munió de malalts i morts a conseqüència del contagi pel virus, malgrat tot, discernim en la humanitat una necessitat dolorosa i, en un cert sentit, profètica, d'esperança, com de respir per la vida. Sense esperança no es pot viure. L'activitat de l'home és molt més condicionada per l'espera del futur que per la possessió del present. L'home té necessitat de finalisme, d'encoratjament, de pregustació de la joia futura. L'entusiasme, que és la molla de l'acció i del risc, no pot

sorgir sinó d'una esperança forta i serena. L'home necessita un optimisme sincer, no il·lusori.

Doncs bé, avui, dia de Pasqua, estem en condicions d'adreçar-vos un missatge d'esperança. La causa de l'home —malgrat el sofriment, la creu i la mort— no està perduda, sinó que està en franc avantatge. Ni l'egoisme, ni la prepotència, ni les pandèmies, ni la indignència, ni la llicència dels costums, ni la ignorància, ni les múltiples deficiències que encara caracteritzen i afligeixen la societat contemporània, no impediran instaurar un veritable ordre humà, un bé comú, una civilització nova.

Certament, mentre vivim en el món, no podrem abolir la feblesa humana, ni el desgast de les metes aconseguides, ni el dolor, ni el sacrifici, ni la mort temporal. Però tota misèria humana podrà tenir assistència i confort. Més encara, coneixerà aquell gran valor que el secret dels cristians pot conferir a tota decadència humana. L'esperança no s'apagarà, precisament en virtut d'aquest secret que avui ja no és tal per a ningú de nosaltres. Ja ho enteneu: és el secret, o millor, és l'anunci Pasqual!

La nostra fe ens diu: Jesús ha ressuscitat! No és un somni, no és una utopia, no és un mite: és realisme evangèlic. I sobre aquest realisme nosaltres, els creients, fonamentem la nostra força, la nostra esperança, així com la nostra pròpia concepció de la vida, de la història i de la mateixa civilització terrenal. Crist ha ressuscitat! Al·leluia! Des de la perspectiva de la mort i la resurrecció del Crist, tan humana i al mateix temps tan divina, us encoratjo a tornar a emprendre cada dia l'aventura de la fe enmig de les contrarietats i les tempestes del nostre món. Santa Pasqua!

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Viure com a ressuscitats

Al·leluia! Crist ha ressuscitat. Sí, veritablement ha ressuscitat. Aquesta bona notícia recorre avui el món sencer per anunciar en la foscor de la nit que l'Amor és més fort que la mort, que el mal no té l'última paraula, que allà on només hi ha dolor i desesperació germina la llavor de l'esperança.

La resurrecció de Crist forma part del nucli de la nostra fe. Si Crist no hagués ressuscitat d'entre els morts, la nostra vida cristiana i la nostra fe serien un absurd (cf. 1 Co 15, 14).

La fe cristiana proclama que Crist viu i que la seva resurrecció és esperança i promesa de la nostra. Sant Efrem, en un dels seus sermons, ens ho explica amb una bella imatge que prové del món rural. Crist viu per sempre i els que el van matar es van comportar com agricultors. Van enterrar Crist en un sepulcre, com el gra de blat s'enterra en un solc. I així va brollar i va ressuscitar portant amb Ell tota la humanitat.

La resurrecció de Jesús és la prova que la seva vida i la seva entrega fins a la mort van tenir un

sentit. Crist va morir a la Creu, però Déu el va ressuscitar. De la mateixa manera, si seguim el camí de l'amor ens trobarem, tard o d'hora, amb dificultats i, fins i tot, amb la mort; però ara sabem que després ens espera una vida plena amb Déu i amb els nostres éssers estimats. La resurrecció ens ensenya que no hi ha creu sense glòria, ni mort sense una vida nova.

Ens ho diu el papa Francesc: **«On sembla que tot ha mort, a tot arreu tornen a aparèixer els brots de la resurrecció [...] enmig de la foscor sempre comença a brotar alguna cosa nova, que tard o d'hora produeix un fruit»** (EG 276). Les seves paraules són avui font d'esperança i consol enmig del dolor i de la incertesa causats per la Covid-19.

Per tant, la resurrecció no és una anècdota o un episodi gloriós de la vida de Jesús. Va ser el moment culminant de la seva vida i ho és també de la nostra. Déu ens convida a sortir de la mediocritat de les nostres vides per començar a viure ja com a ressuscitats, com ho serem plenament a la fi dels temps.

Des del matí de Pasqua, Déu ens crida a veure Jesús ressuscitat en totes les persones amb què tractem cada dia. Déu vol que vegin en nosaltres cara i cor de Diumenge de Pasqua i no de Divendres Sant.

Jesús ens demana, com als seus deixebles, que tornem a Galilea. Vol que revivim el moment en què el vam trobar per primera vegada per escoltar de nou el seu missatge i per posar-nos, decididament, al servei del Regne de Déu.

Només si estem disposats a viure com Ell va viure, fent la voluntat del Pare, podrem fer vibrar els altres anunciant-los que Jesús ens estima, que va donar la seva vida per salvar-nos i que ara és viu al nostre costat cada dia, per il·luminar-nos, per enfortir-nos i per alliberar-nos (cf. EG 164).

Benvolguts germans i germanes, que Maria, testimoni silenciós de la resurrecció, ens ajudi a mantenir viva la flama de la Pasqua, la flama de l'alegria i la flama de l'esperança, fins i tot, enmig d'aquesta dolorosa pandèmia que ens envolta.

COMENTARI DE LA PARAULA

Jesús diu a les dones: «Anuncieu als meus germans que se'n vagin a Galilea. I allà em veureu»

El Diumenge de Pasqua més estrany i inesperat de la meua vida, em trobo confinat a l'ermita de St. Pere de Reixac. Avui no pujarà ningú a compartir l'Eucaristia. Tanmateix estarem connectats, la Carme i jo, amb tots vosaltres que teniu l'esperit ben obert per sintonitzar amb Jesús ressuscitat. Aquesta sintonia no coneix cap mena de fronteres, racials, polítiques, religioses o econòmiques: és la sintonia del mateix Esperit que el va fer aixecar d'entre els morts. Aquest matí, «quan resplendeixi el sol del primer dia d'una nova setmana», no anirem al sepulcre, com feren Maria Magdalena i Maria, la mare de Jesús, perquè aquell sepulcre

ha quedat buit per sempre. Però el mateix àngel del Senyor ha fet rodolar la llosa que pesava sobre els nostres caps i s'ha assegut damunt d'ella per impartir-nos una lliçó. Igual que s'adreçà a aquelles dones espaordides, com a portaveu de Jesús ressuscitat ens asserena en aquests moments en què estem estressats per tantes i tantes males notícies que no paren de comptar morts o gent infectada per un virus diminut que ha qüestionat les nostres seguretats. El mateix que va dir a les dones ens ho anuncia també a nosaltres: «Deixeu de tenir por vosaltres, prou sé que buscàveu Jesús el Crucificat. No és aquí en el sepulcre on van posar el Senyor», que també està ben confinat. Tampoc no ens diu que «anem a Galilea»,

GLÒRIA MONÉS

sinó a qualsevol indret de la terra on hi hagi gent oberta que està esperant aquesta bona notícia. Cal que «sortim de pressa» del món de seguretats darrere el qual ens havíem parapetat, per «anar a l'encontre» de l'altre, com féu Jesús amb les dones. Ell ens saludarà dient: «Salve!», i nosaltres «ens atansarem i ens li abraçarem als peus per adorar-lo». «No tingueu por», ens repeteix, «aneu-vos-en» d'aquest lloc de mort, «i anuncieu als meus germans», a totes i cada una de les persones amb les quals contacteu en l'esperit, que «allà em veureu», sense moure-us de casa.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia i biblista

¿Quin és el nucli històric dels relats de la Passió?

Article publicat en el n. 1.962

Cap dels testimonis del NT no respon exactament a la preocupació de saber el que ha passat tal dia (de març o d'abril) de l'any 30, de tal hora a tal altra. Malgrat això, els documents més antics que posseïm sobre la passió parlen de manera ben precisa sobre el que ha estat aquest esdeveniment. Jesús va morir l'any 30, i és molt probable que la composició del relat de la seva passió es fes durant els anys 40-50 del segle I. El relat de la passió manifesta indicis de familiaritat, cosa que suggereix que el text va ser compost en una data molt primerenca. A Mc 15,21 es diu que «van obligar a portar la creu de Jesús a un que passava, un tal Simó de Cirene, el pare d'Alexandre i de Rufus, que venia del camp». Aquests detalls tan concrets indiquen que Alexandre i el seu germà eren persones ben conegudes pels destinataris originals del relat de la passió. Devien ser membres de la comunitat de Jerusalem, on s'explicava aquest relat. Els relats de la passió no són una crònica ni una acta notarial, són història de la passió interpretada i kerigmatitzada. I tanmateix, es pot descobrir la veritat històrica a través de la proclamació de l'Església com a base del que es proclama. Però els evangelistes no escrivien només uns fets històrics que els havien estat transmesos, sinó que alhora els interpretaven. Els deixebles van haver de trobar un sentit als fets que havien passat. Van entendre que Jesús era ben conscient del que estava passant: «Ha arribat l'hora: el Fill de l'home és entregat a les mans dels pecadors» (Mc 14,41). Van descriure el seu sofriment amb les paraules dels salms que parlaven del just sofrent, que es manté fidel a Déu en tots els atacs que li fan (Salm 22; 41; 69).

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge de Pasqua

Lectura primera

Ac 10,34a.37-43

Després d'haver ressuscitat d'entre els morts, nosaltres hem menjat i hem begut amb ell

Lectura dels Fets dels Apòstols:

En aquells dies, Pere prengué la paraula i digué: «Ja sabeu què ha passat darrerament per tot el país dels jueus, començant per la Galilea, després que Joan havia predicat a la gent que es fessin batejar. Parlo de Jesús de Natzaret. Ja sabeu com Déu el consagrà unguint-lo amb l'Esperit Sant i amb poder, com passà pertot arreu fent el bé i donant la salut a tots els qui estaven sota la dominació del diable, perquè Déu era amb ell. Nosaltres som testimonis de tot el que va fer en el país dels jueus i a Jerusalem. Després el mataren penjant-lo en un patíbul. Arabé: Déu el ressuscità el tercer dia, i concedí que s'aparegués, no a tot el poble, sinó a uns testimonis que, des d'abans, Déu havia escollit, és a dir, a nosaltres, que hem menjat i hem begut amb ell després que ell hagué ressuscitat d'entre els morts. Ell ens ordenà que prediquéssim al poble assegurant que ell és el qui Déu ha destinat a ser jutge de vius i de morts. Tots els profetes donen testimoni a favor seu anunciant que tothom qui creu en ell rep el perdó dels pecats gràcies al seu nom.»

Salm responsorial

117

Enaltiu el Senyor: Que n'és de bo, perdura eternament el seu amor. Que respongui la casa d'Israel: perdura eternament el seu amor.

R. Avui és el dia en què ha obrat el Senyor, alegrem-nos i celebrem-lo.

La dreta del Senyor fa proeses, la dreta del Senyor em glorifica. No moriré, viuré encara, per contar les proeses del Senyor. *R.*

La pedra que rebutjaven els constructors ara corona l'edifici. És el Senyor qui ho ha fet, i els nostres ulls se'n meravellen. *R.*

Lectura segona

Col 3,1-4

Cerqueu allò que és de dalt, on hi ha el Crist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Colosses:

Germans, ja que heu ressuscitat juntament amb el Crist, cerqueu allò que és de dalt, on hi ha el Crist, assegut a la dreta de Déu; estimeu allò que és de dalt, no allò que és de la terra. Vosaltres vau morir, i la vostra vida està amagada en Déu juntament amb el Crist. Quan es manifestarà el Crist, que és la vostra vida, també vosaltres apareixereu amb ell plens de glòria.

Al·leluia

C 5,7b-8a

Crist, el nostre anyell pasqual, ha estat immolat: celebrem en el Senyor la festa de Pasqua.

Evangelí

Mt 28,1-10

Ha ressuscitat i anirà davant vostre a Galilea

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

Passat el dissabte, quan ja clarejava el matí del diumenge, Maria Magdalena i l'altra Maria anaren a veure el sepulcre. De cop i volta se sentí un gran terratrèmol: un àngel del Senyor, baixat del cel, havia fet rodolar la pedra i s'hi havia assegut. Resplendia com un llamp i el seu vestit era blanc com la neu. Va ser tan gran el sobresalt dels

guardes, que de l'esglai quedaren com morts. L'àngel del Senyor digué a les dones: «No tingueu por, vosaltres. Sé que busqueu Jesús, el crucificat. No hi és, aquí. Ha ressuscitat tal com ho havia predit. Veniu a veure el lloc on havia estat posat, i aneu de seguida a dir als deixebles: Ha ressuscitat d'entre els morts i anirà davant vostre a Galilea; allà el veureu. Mireu que jo us ho he dit.» Immediatament elles, amb por, però amb una gran alegria, se n'anaren corrent del sepulcre per anunciar-ho als deixebles. Jesús els sortí al pas i les saludà dient-los: «Déu vos guard.» Elles se li acostaren, se li abraçaren als peus i l'adoraren. Jesús els digué. «No tingueu por. Aneu a dir als meus germans que vagin a Galilea i que allà em veuran.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL II)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA 1)

Abril

COMENÇA EL TEMPS DE PASQUA

12. DIUMENGE

Diumenge de Resurrecció, Blanc. Lectures: Fets 10,34a.37-43 / Salm 117 / Colossencs 3,1-4 / Mateu 28,1-10

SANTORAL: Juli I, p.; Teresa de Jesús dels Andes, rel.; Vísia, vg. i mr.

13. DILLUNS

Octava de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 2,14.22-32 / Salm 15 / Mateu 28,8-15

SANTORAL: Agatònica, mr., Hermenegild, b.; Martí I, p.

14. DIMARTS

Octava de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 2,36-41 / Salm 32 / Joan 20,11-18

SANTORAL: Domnina, vg. i mr.; Lambert, b.; Tiburci, mr.

15. DIMECRES

Octava de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 3,1-10 / Salm 104 / Lluc 24,13-35

SANTORAL: Basilissa i Anastàsia, mr.; Crescent, mr.; Telm, rel.

16. DIJOUS

Octava de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 3,11-26 / Salm 8 / Lluc 24,35-48

SANTORAL: Benet-Josep Labre; Engràcia, vg. i mr.; Toribi d'Astorga, b.

17. DIVENDRES

Octava de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 4,1-12 / Salm 117 / Joan 21,1-14

SANTORAL: Anicet, p. i mr.; Caterina Tekakwitha, vg.; Elies, Pau i Isidor, monjo i mr.

18. DISSABTE

Octava de Pasqua, Blanc. Lectures: Fets 4,13-21 / Salm 117 / Marc 16,9-15

SANTORAL: beat Andreu Hibernon, rel.; Eleuteri i Antia, mr.

El Sant 16 ABRIL

Benet Josep Labre

La vida cristiana ha d'implicar sempre d'una manera o altra un rebaixament personal, una actitud de renúncia vital. Aquest acte de morir a un mateix de vegades es pot fer de manera més explícita i radical, com és el cas de sant Benet Josep Labre (1748 – 1783).

Nascut en una família més aviat benestant, de petit va tenir com a director espiritual el seu oncle, que era rector de parròquia. Una vegada mort aquest, el jove Benet Josep va sentir la crida a una vida de contemplació i pobresa i va trucar a la porta dels ordres més observants com són els trapencs, els cistercencs i els cartoixans. Però a causa del seu esperit inquiet no va perseverar i llavors va començar una existència de pelegrí per Europa vivint només de l'almoina. Quan considerava que havia rebut més menjar del compte, en donava una part als qui creia que estaven pitjor que ell. Duia, a més, una intensa vida de pregària i va obrar nombrosos miracles. Finalment, exhaust, sant Benet Josep Labre va morir a Roma. Va ser canonitzat el 1881 per Lleó XIII.

El do tan gran de la indulgència plenària sobre el món

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat de Tarragona

Amb el cor commogut contemplarem una escena mai vista: el papa Francisc amb la plaça de Sant Pere totalment buida, i espiritualment mai tan plena, donava amb el Santíssim Sagrament la benedicció apostòlica amb la indulgència plenària. La donava a l'Església i al món. Un món que viu l'ai d'una pandèmia global que ho col·lapsa i atura tot, fent-nos descobrir la fragilitat de la vida. La realitat és cruenta: els afectats pel virus, molts entre la vida i la mort a la UCI, l'extenuada i heroica dedicació dels professionals sanitaris, el confinament de milions de persones i famílies a casa (és molt diferent el confinament en una casa de pobres que en el d'una casa de rics). Pitjor encara, el confinament impossible de molts que no tenen casa. També la por dels ancians a les residències, el patiment de llurs famílies. La mort de persones estimades sense poder-les acaronar i acompanyar. Les conseqüències ja reals de la pandèmia sobre la vida de la societat, amb la pèrdua del dret més digne, el treball.

Sobre aquesta afligidora realitat que vivim el sant Pare Francisc, a qui vam veure abatut, com si portés damunt seu tot el dolor del món, va donar la benedicció apostòlica amb el Sagrament de l'Amor. La benedicció apostòlica és la de tota l'Església i la benedicció de l'Església és Crist mateix. Talment els apòstols pujant el temple que no poden oferir sinó el Nom de Crist. La benedicció apostòlica comporta la indulgència plenària que de cap manera fa menor el sagrament de la reconciliació, sinó que el fa resplendir encara més. La benedicció apostòlica assumeix tot l'amor de l'Església, des de Maria, la primera creient en el Fill fins al darrer just. Aquest és el seu tresor. L'amor de Déu no és divisible però la caritat de l'Església és comunicable. En l'Església tot és de tots. Ningú pot dir això em pertany a mi i només a mi. Si el que em pertany

és de Crist, és de tots i per a tots. Certament és un llenguatge pastoralment estrany a nosaltres i carregat de polèmiques eclesials, tanmateix —alliberat d'una teologia del mèrit— la indulgència plenària significa la gratuïtat, la sobreabundància i la irreversibilitat del do de Déu. Tot és gratis en Déu (Ap 22,17). La gràcia de Déu Trinitat és «abans i després i sempre». L'essència de la gràcia és ser regalada a canvi des res, sense cap proporció amb cap mèrit nostre i sense fons (Mt 10,8) només en virtut de la redempció de Crist (Rm 3,24).

Amb la benedicció de l'estimat papa Francisc, com a bisbe de l'Església catòlica, ens disposem a celebrar la Pasqua del Senyor. L'Església no es reunirà visiblement i públicament, però els Sants Misteris seran celebrats, també les Hores santes que santifiquen la roda del temps.

Celebrar sense poble no significa celebrar amb absència del poble, car en cada Eucaristia hi ha tota l'Església, la del cel i de la terra. Els preveres celebraran amb el cor habitat dels fidels que estimen i aquests no podran celebrar l'Eucaristia, però celebraran la caritat i faran professió d'esperança: Vivint estimant, tal com Crist ens va estimar i s'entregà a si mateix per nosaltres, oferint-se a Déu com a víctima d'olor agradable (Ef 5,2)

Sobre aquest món de dolor que vivim s'alça la creu del Senyor, que ho eleva tot i ho porta tot cap al Pare. La veritable indulgència plenària va ser donada quan el Senyor moria a la creu i donava l'Esperit. Ni la benedicció ni la indulgència de l'Església serien res sense la seva mort redemptora. Ens podem desitjar la Pasqua? Sí, perquè el goig de la Pasqua no ve de les circumstàncies externes, ve només de la resurrecció de Crist. Llavors comprenem l'Apòstol quan diu: «Que l'esperança us ompli d'alegria» (Rm 12:12). Que la Mare de Déu ens ajudi amb la seva intercessió.

Pisos per a gent que surt de la presó.

L'obra de Mn. Pere Oliveres continua viva

MN. ENRIC AYMERICH

Exrector de l'església de la Mare de Déu dels Dolors de Sants

El 2 d'abril es va commemorar el 13è aniversari de la mort de Mn. Pere Oliveres. Recordo encara amb quina il·lusió et parlava dels presos i com t'encomanava aquest amor per ells. Com que no tenia diners, ni possibilitats per arribar a tots, va trobar un grup de persones que es reunien sovint a casa seva. Pregaven i parlaven de com ajudar-los, i fins es va fer una caixa de solidaritat.

També tenia una altra tàctica, i era que a les persones de més confiança ens presentava un pres perquè el seguíssim, l'ajudéssim i l'anéssim a veure a la presó.

A mi me'n va confiar un. Una bellíssima persona, treballadora de veritat, quan volia, però un desastre d'home, sobretot quan bevia. Vaig anar a veure'l a la presó. El vaig acompanyar al cementiri, emmanillat, arran de la mort del seu pare. Vaig guardar-li els diners mentre estava a la presó. Quan va

sortir-ne, em va visitar a l'església de la Mare de Déu de Port, on estava de rector. Després de beure més del compte, em va amenaçar amb una pistola (després em van dir que era de fogueig) perquè li deixés el cotxe. No va ser necessari. El que volia era canviar un bitllet a la Renfe. Així, el vaig portar a l'estació i va canviar el bitllet. Ja no n'he sabut res més. Sols m'ha deixat un record de la cara de Crist, i l'encomano cada dia a Déu.

Avui, amb el terreny de la casa dels seus pares al carrer de Sants —que va donar en herència a Càritas— s'han fet, sobre la rectoria de Santa Maria de Sants, dos pisos per a gent que surt de la presó. Un grup de noies amb vocació i estudis, orientades per especialistes, porten el programa «Sense llar i sense habitatge» de Càritas diocesana de Barcelona. Fan una tasca meravellosa. Jo diria que és el somni de Mn. Pere, que ell mai no va poder realitzar plenament. Felicito Càritas per la seva obra. Segur que ell des del cel la beneirà.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Com viure confinats?

Visc a casa amb el meu marit. El que més ens costa d'aquest temps de confinament és no poder anar a missa cada dia, com solíem fer. Què ens recomanaria per viure'l cristianament?

Com projectar la llum de la fe de manera pràctica en aquests moments tan foscos que ens toca viure? Ara, més que mai, les cases i les famílies cristianes haurien de ser veritables esglésies domèstiques, espais de vivència comunitària de la fe. Com ho concretem? Vostè diu que amb el seu marit anaven cada dia a missa. Participeu-hi per televisió. Amb atenció i devoció, no com qui mira un espectacle. Fent una bona comunió espiritual en el moment de la comunió. I, encara millor, preparant-vos abans llegint i meditant les lectures bíbliques i fent una estona d'oració. Ja fa anys que vaig dient que a cada llar cristiana hi hauria d'haver el «racó d'oració», com una petita capella a l'espai que hom pugui disposar. Amb un sant-crist, una imatge de Maria i algun sant de la nostra devoció. Amb una tauleta amb una Bíblia oberta i una llàntia encesa. Reunir-se la família en moments determinats en aquest espai i pregar junts. I també individualment quan en sentim necessitat. També recomano mantenir el ritme normal de la nostra vida encara que no sortim: les hores de llevar-se, d'anar a reposar, de menjar... És un temps propici per endreçar coses endarrerides, per fer bones lectures, escoltar bona música. I no oblidem l'apostolat del telèfon. Podem fer molt de bé trucant a persones que viuen soles, interessar-nos pels amics, oferint-nos per si necessiten alguna cosa. Jo ho faig aquests dies com a rector. Cada dia miro de trucar algun feligrès, interessar-me per les famílies, oferir-me per si necessiten alguna cosa... És ben veritat que les coses canvien molt segons l'actitud amb què les enfrontem. Per a nosaltres ha de ser sempre un esperit de fe, esperança i caritat diligent. Ànims a tots! Amb l'ajut de Déu ens en sortirem.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Tres «resurreccions» urgents

De vegades, teníem la sensació que als pobles d'Andalusia la Setmana Santa acabava amb la processó del Sant Enterrament i la Mare de Déu de la Soledat. Des de fa uns quants anys, han proliferat les celebracions de les Vetlles Pasquals, sobretot, entre la gent jove. Res d'això no tindria sentit sense la resurrecció de Jesús, d'acord amb l'expressió de sant Pau. Viure la Resurrecció de Crist és ressuscitar amb Ell. De ben poc servirien aquestes celebracions sense les vivències i les transformacions interiors.

Hi ha tres «resurreccions» urgents en aquesta hora.

Primera, la resurrecció d'una fe ardent i esperançada, d'una vida interior feta de «trobades» vives amb Déu en el més pregon de les nostres consciències lliures de «trobades» amb els germans més febles, ferits i abandonats en soledats dramàtics.

Segona, la resurrecció dels nostres ideals i il·lusions, que cadascú capti quina és la seva missió en aquesta vida, en el marc d'horitzons lluminosos i d'objectius assequibles.

Tercera, la resurrecció de totes les zones «mortes» de la nostra pròpia existència, de la nostra vida personal: la vida interior, les ganes de viure i de lluitar, les raons per a l'esperança, el sentit fraternal de la història, la generositat i el lliurament al que importa de veritat, l'amor a doll, les passes noves per camins nous que ens condueixin a la felicitat veritable.

Feliç Pasqua florida! La Pasqua és Jesús que triomfa. La Pasqua és Jesús que viu entre els pobres. La Pasqua és Jesús que viu entre nosaltres.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Pregària en família

Volem agrair al Secretariat Interdiocesà de Catequesi (SIC) el material que publica a la seva pàgina web per treballar amb els més petits durant aquestes setmanes de confinament.

Tenim dos nens de 4 i 6 anys, i la veritat és que està resultant un temps molt bonic per fer pregària en família. D'una manera molt senzilla preguem al «pare Déu» i la «mare Maria», i demanem pels malalts, pels sanitaris, per totes les persones que ho passen malament... des de la confiança de saber-nos a les mans del Pare diem: «Ens en sortirem.»

FAMÍLIA HERNÁNDEZ-JANÉ
Barcelona

Res no serà igual

En el moment d'escriure aquestes línies, ja portem 18 dies confinats. Aquesta pandèmia ens està fent pensar molt i adonar-nos que som molt febles enfront dels nous paradigmes de la globalitat.

Al segle XXI, els virus viatgen amb avió. Al principi, tots els Estats en van fer poc cas perquè la Xina ens queda molt lluny, però ara ens ha quedat ben clar que la Terra és un cigronet i que, d'una punta a l'altra, hi ha un sospir.

Malgrat que molta gent, malauradament, es queda pel camí, ens en sortirem. Aprofitem aquest moment per reflexionar, per ser bones persones i per construir un món millor. L'edèn d'Adam i Eva ens dona una altra oportunitat, aprofitem-la.

Ànims, i molta salut!

ORIOU MAUREL
Barcelona

Saber esperar

El nostre estil de vida actual, massa carregat de presses, moltes vegades ens comporta un gran estrès i per això crec que ens l'hauríem de reformular.

La vida, efectivament, s'ha accelerat tant que perdem la paciència molt fàcilment. Per exemple, quan esperem l'autobús i no arriba a l'hora, per culpa del trànsit, el més freqüent és que utilitzem el mòbil per omplir el temps. La vida és una espera constant formada per petites i grans esperes que travessen la nostra existència familiar i social.

Els pares se senten pares quan *esperen* el naixement del seu fill; o, pensem en l'*espera* del resultat d'una prova important de salut o d'una entrevista de feina; el pagès *espera* el creixement de la collita; el pare o l'educador *espera* la maduresa dels fills o dels alumnes; el mediador *espera* que es resolgui el conflicte...

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

CARME MUNTÉ
Redacció

Germán Solé, cap de la Unitat d'Observació de l'Observatori de l'Ebre

«Serà molt important la mitigació i l'adaptació al canvi climàtic»

Germán Solé.

L'Observatori de l'Ebre, a Roquetes, és un Institut de Recerca fundat el 1904 per la Companyia de Jesús per estudiar les relacions Sol-Terra. El desembre del 2011 en van marxar els darrers jesuïtes, però l'institut continua la seva activitat, que s'estructura en dues grans línies de treball: Geomagnetisme i aeronomia; i Hidrologia i Canvi Climàtic. Germán Solé és el cap de la Unitat d'Observació de l'Observatori de l'Ebre.

Per què els jesuïtes van fundar l'Observatori de l'Ebre?

A finals del segle XIX, el provincial de la Província d'Aragó de la Companyia de Jesús va fundar tres instituts dedicats a la Física, la Química i les Ciències Naturals, ja que pensava que un profund coneixement d'aquestes matèries era necessari per adquirir una sòlida formació filosòfica. Naixeren a Roquetes l'Institut Químic (actual Institut Químic de Sarrià), l'Institut Biològic i l'Institut de Física, que per suggeriment de l'encarregat de la seva creació, el P. Ricard Cirera, passà a ser l'Observatori de l'Ebre. La idea que proposà el P. Cirera fou la d'estudiar i explicar la relació entre l'activitat solar i els fenòmens elèctrics i magnètics que ocorren a la Terra: relació Sol-Terra. Va ser un avançat, ja que va proposar el que ara anomenem meteorologia espacial o *space weather*.

La recollida de dades arrenca el 1880 al Col·legi Màxim de Jesús. Què en sabem d'aquella etapa?

Les primeres dades meteorològiques (1880-1904) foren enregistrades al Col·legi Màxim que la Companyia de Jesús tenia al barri de Jesús a Tortosa. En sabem poca cosa, no tenim metadades de quins instruments feien servir i també sembla que hi ha algun canvi en l'emplaçament dels instruments i en les hores d'observació. Tampoc està clar si era una tasca que feien els propis jesuïtes o els alumnes amb un professor germà responsable. S'han conservat dos llibres amb les observacions, el primer del 1880 fins al 1889 i el segon del 1892 fins al 1905. Des del 1894 es conserven els registres setmanals de temperatura. Cal destacar, però, que uns anys abans José Joaquín Landerer, eminent astrònom i geòleg, ja va fer, entre d'altres, observacions de temperatura i pressió atmosfèrica a casa seva, no gaire lluny del Col·legi Màxim.

L'Observatori de l'Ebre va ser fundat el 1904 per la Companyia de Jesús per estudiar les relacions Sol-Terra.

A finals del segle XIX, el provincial de la Companyia de Jesús va fundar tres instituts dedicats a la Física, la Química i les Ciències Naturals

En un temps de supersticions i analfabetisme, com era vista la tasca dels jesuïtes?

En el context resultant del Concili Vaticà I, el papa Lleó XIII decideix establir un Observatori Vaticà que al cap d'uns anys encomana als jesuïtes, ja que aquests tenien experiència en alguns observatoris arreu del món. En termes espanyols, no preocupava tant la recerca com l'educació dels joves jesuïtes, però aquesta idea canviaria entenenent que la forma d'aprofundir en l'educació i en el coneixement és la recerca, alhora que també és la manera d'acabar amb l'analfabetisme i les supersticions. Per tant, per als jesuïtes era en certa manera un fet normal el fer ciència. Cap a principis del segle XX, en un poema en vers de Joan Moreira, ja es deixava anar, de forma satírica, el neguit que la ignorància i la superstició provocava en alguns la tasca del P. Cirera: «Diu que en una ullera grossa espargeix los núvols d'aigua, i que a grapat tira uns polvos qu'encenen la terra en brasa.»

Quina és la particularitat de la sèrie meteorològica de l'Observatori de l'Ebre?

La sèrie més antiga és la *Central England temperature*, que es remunta al 1659. Ara bé, la de l'Observatori de l'Ebre presenta alguna particularitat que la fa interessant, com ara que únicament s'ha mesurat en dos emplaçaments: el raval de Jesús des del 1880 fins al 1904, i des del 1905 fins a l'actualitat a l'observatori. En aquest

darrer cas, es té constància d'un petit canvi en l'emplaçament de les gàbies meteorològiques d'uns 4 o 5 metres. Destaca també la seva completesa, ja que des de la fundació de l'observatori es van enregistrar els principals paràmetres meteorològics com són temperatura, pressió, humitat relativa, precipitació, velocitat i direcció del vent, insolació, tipus i quantitat de núvols... En l'actualitat, tot i que l'estació compta amb instruments molt moderns, es continua fent l'observació tradicional. Aquesta continuïtat té una doble finalitat: no trencar la sèrie i disposar de sèries paral·leles per determinar la influència que té la forma de mesurar i la pròpia instrumentació en les sèries meteorològiques, ja que segurament d'aquí a uns anys no tindrem instruments clàssics i caldrà referir totes les mesures a les obtingudes a partir d'estacions automàtiques. El més important és que hi manquen relativament poques dades. Fins i tot en els moments més difícils, com la guerra civil, es van continuar fent observacions i en el cas de la temperatura únicament falten alguns mesos. És gràcies a la feina que tantíssima gent ha fet durant tants anys que avui podem disposar d'una sèrie llarga de dades que l'Organització Meteorològica Mundial va reconèixer com a estació centenària l'any 2017.

Quins indicadors evidencien el canvi climàtic?

Hi ha un bon grapat d'indicadors que ens mostren canvis evidents: l'augment molt marcat de la tempe-

Gràcies a la feina de tantíssima gent, avui disposem d'una sèrie llarga de dades que l'Organització Meteorològica Mundial va reconèixer com a estació centenària

L'al·legat del papa Francesc en defensa de la casa comuna, la Terra, pot ajudar a sensibilitzar encara més la població

ratura mitjana, especialment degut a l'augment de la temperatura màxima, des que es va començar a observar a Jesús; l'augment del número de dies per any en què se superen els llindars de 30 i 35 °C com a temperatura màxima; l'augment del número de nits tropicals (temperatura mínima >= 20 °C) o la disminució del nombre de dies de gelada anuals. Més difícil és discernir quina part correspon a variabilitat natural i quina a la influència humana, i més tenint en consideració l'alta variabilitat natural del clima mediterrani. Ara bé, l'acceleració en els canvis a partir de la dècada dels 80 és un bon indicador d'aquesta influència humana.

La tendència de precipitacions, com incidirà en l'agricultura local?

Tot i que de les nostres dades de precipitació no es pot extreure una conclusió significativa, sí que ja es comencen a apuntar alguns dels efectes que mostren determinats models climàtics. Així, s'intueix una concentració de la precipitació en menys dies. Com que sembla que aturar aquests canvis en el clima és difícil, serà molt important la mitigació i l'adaptació. Fa uns mesos s'ha creat l'Observatori de la Sequera a la Terra Alta, que és una prova pilot del projecte d'adaptació al canvi climàtic Life Clinomics i la realitza l'Observatori de l'Ebre per encàrrec del Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre, en col·laboració amb l'Escola Agrària de Gandesa. En particular, s'ha desplegat una xarxa de mesura de la humitat de sòl a diferents profunditats en finques de vinya (regades i de secà) de la Terra Alta. Aquestes dades, combinades amb les d'estacions meteorològiques ja existents, seran la base d'un sistema d'informació sobre les necessitats hídriques de les vinyes de la

Terra Alta i l'aigua disponible al sòl per satisfer-les. Addicionalment, s'utilitzaran imatges de satèl·lit de la humitat del sòl per espacialitzar els resultats, més enllà de les finques on s'ha instal·lat instrumentació.

Quina és la importància ecològica del Delta de l'Ebre?

És una de les zones humides més extensa de l'Europa mediterrània, on podem trobar de mar a riu, passant per illes fluvials, badies, platges, dunes, bosc de ribera... Aquesta diversitat geogràfica comporta una amplíssima varietat tant de flora com de fauna. A més, tota aquesta activitat natural cal combinar-la amb una àmplia presència humana. Les principals activitats econòmiques de la població són l'agricultura (l'arròs és el producte estrella) i la pesca, i un turisme en desenvolupament. Per tant és summament important combinar la protecció de la natura amb la sostenibilitat de la població

Què cal fer per revertir la desaparició del Delta?

En primer lloc cal pensar que un delta es forma quan l'aportació de sediments supera a la seva desaparició per l'efecte del mar. La forma del delta ha anat canviant en el temps en funció d'alguns esdeveniments com ara fortes inundacions que han comportat el tancament d'una desembocadura i la creació d'una altra. Amb la construcció dels diferents pantans, la davallada en l'aportació de sediments ha estat molt gran, ja que es calcula que hem passat de més de 20.000.000 tones/any, abans de la construcció de Mequinzenza i Riba-roja, a unes 90.000 tones/any. Per tant, la millora en la gestió dels materials retinguts, facilitant-ne la mobilitat, disminuiria la regressió del delta. Hi ha altres factors que cal considerar, com ara la subsidència del propi delta i l'augment del nivell del mar per l'augment de la seva temperatura amb la corresponent dilatació.

Com valora l'encíclica *Laudato si*?

És un reflex de la formació que, com a jesuïta, té el Sant Pare. L'al·legat en defensa de la casa comuna, la Terra, pot ajudar a sensibilitzar encara més la població. És important que també des de l'Església es parli de canvi climàtic, de pèrdua de biodiversitat o de l'aprofitament dels recursos.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

MAC
Barcelona

Els Espais Volart acullen l'exposició «Guerrero Medina. El meu compromís»

L'empremta prodigiosa de les emocions

Saviesa i reflexió configuren el cordó umbilical de l'obra de Guerrero Medina, un dels màxims representants de la figuració expressionista de la segona meitat del segle XX a casa nostra. Els amants de les belles arts tenen ara l'oportunitat d'endinsar-se en el seu món, caracteritzat per un llenguatge plàstic molt personal. Organitzada per la Fundació Vila Casas, l'exposició *Guerrero Medina. El meu compromís* està situada als Espais Volart de Barcelona. Ateses les circumstàncies actuals, el museu n'ofereix un tast a través de la seva web (www.fundaciovilacasas.com).

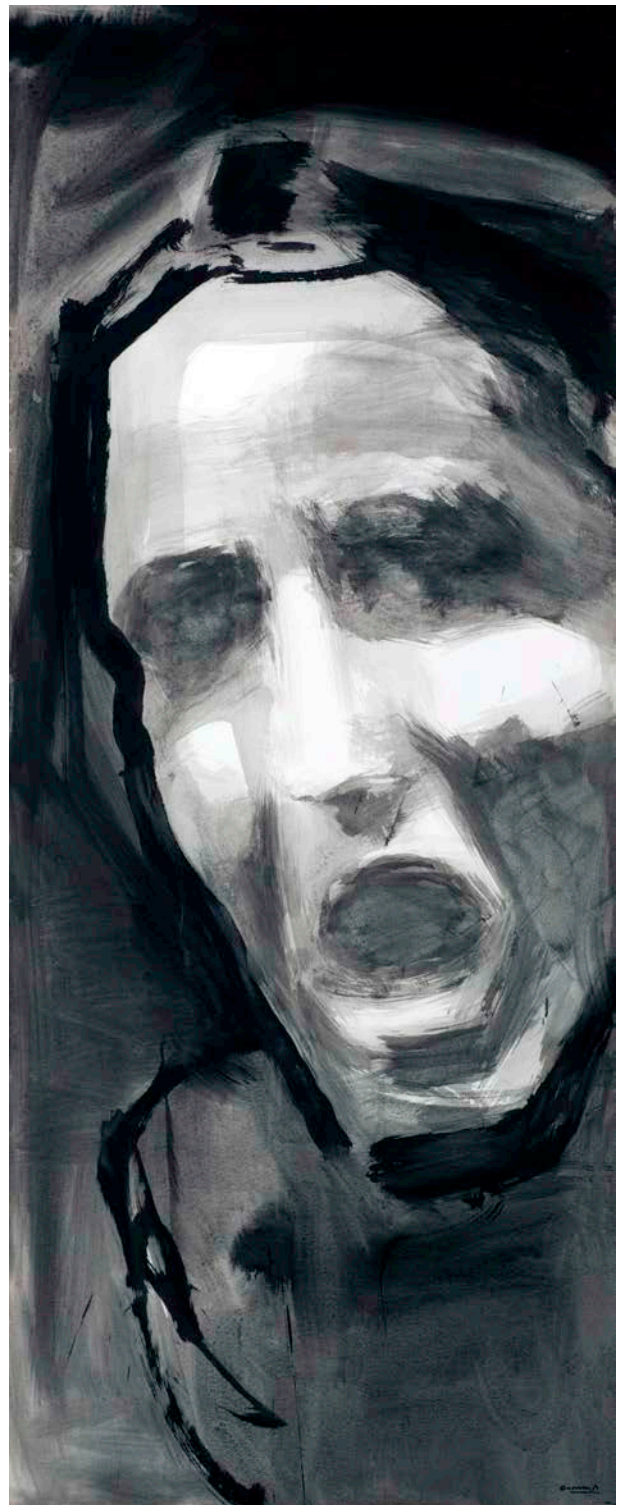
«Em deixo emportar per la meua pròpia inèrcia pictòrica», manifestava José María Guerrero Medina (Jaén, 1942) a la presentació de la mostra. Tota una declaració d'intencions. Comissariada per Glòria Bosch i Àlex Susanna, l'exposició compta amb una seixantena d'obres estructurades en quatre grans apartats. La figura humana n'esdevé l'eix conceptual.

Guerrero Medina fa servir l'art com a vehicle de denúncia política i social. Això ho veiem en quadres com la trilogia *Garrote* (1974), *Pardón* (1975) —amb la imatge punyent d'unes figures de rostre desdibuixat amputades per la meitat— o *Pelotón* (1978), que es poden llegir com una crítica implacable a la pena de mort i a la robotització anímica de l'ésser humà. A través del dolor i

l'angoixa d'uns cossos anònims hi són representades totes les víctimes dels darrers anys del franquisme.

L'artista posa fesomia al drama de l'èxode republicà del 1939. La sèrie *Rostre* i la dedicada al milicià fotografiat per Robert Capa, executades el 2009 amb tinta xinesa sobre paper, són una síntesi magistral del mar d'emocions que pot experimentar una persona en aquestes tràgiques circumstàncies. En aquesta secció sobresurt una obra mestra: *Crit* (2009). També destaquen els olis de la col·lecció *La retirada* (2008) i els *Retrats anònims* (2009), pintats amb tonalitats ocres i verdes sobre un intens fons vermell.

Prenent com a font d'inspiració experiències viscudes, Guerrero Medina plasma a través d'un esquemàtic rigor compositiu i una accentuada expressivitat lineal, personatges amb volums exuberants i compactes. Impressionant és el mosaic *Sense títol* (2019), constituït per cinquanta dibuixos fets amb tinta xinesa sobre paper. Una amalgama fascinant d'efigies i posats. Finalment, Guerrero Medina recrea amb el seu particular estil personatges diversos dels quadres (*Las meninas*, *Les filadores*, *Vella fregint ous...*) de Velázquez. Uns personatges que, mitjançant sublimes primers plans, interpel·len l'espectador d'avui sobre el pas del temps o la fugacitat de la vida. Trets identitaris de l'extraordinària obra de Guerrero Medina.

«Crit» (2009).
Fundació Vila
Casas

JOSEP MIQUEL BAUSSET
Monjo de Montserrat

Maria Trullols i Joaquina Surrallés

Diumenge 22 de març ens van deixar les germanes vedrunes de Manresa Maria Trullols i Joaquina Surrallés. La Maria ha estat durant aquests darrers anys la coordinadora de la comunitat Vedruna de Manresa, una dona forta, admirable i sensible, alegre i sol·lícita envers les seves germanes. I la Joaquina, que va celebrar 75 anys de vida religiosa el 24 de febrer, era una dona discreta i plena de bondat. Totes dues, la Maria, nascuda a l'Espluga de Francolí i la Joaquina, a Terrassa, havien dedicat tota la vida a la docència, passió que vivien amb amor.

Aquestes dues religioses s'embaïen davant l'acció que Déu feia en elles i en els altres. Per això podíem descobrir en la Maria i en la Joaquina una tendresa que ens admira, una noblesa de vida que ens esperona i una

tenacitat a fer bé les coses que ens ajuda a créixer humanament.

La Maria i la Joaquina, amb les altres germanes vedrunes de Manresa, ens són testimonis de la bellesa de les coses petites, que ens parlen de l'alegria de l'Evangeli. La mirada d'aquestes dones, neta i transparent, ens mostra també (amb la seva vida) que la bondat és més forta que la maldat i que la fidelitat a la vocació rebuda només pot ser fruit de l'experiència de Déu. La pregària de la Maria i de la Joaquina (i de les altres vedrunes de Manresa) ens mostra que el cor (com deia Pascal) té raons que la raó desconeix. La seva vida ens demostra que l'amor és l'únic camí per arribar a Déu i als altres. Perquè només estimant amb tendresa podem sembrar esperança i fraternitat.

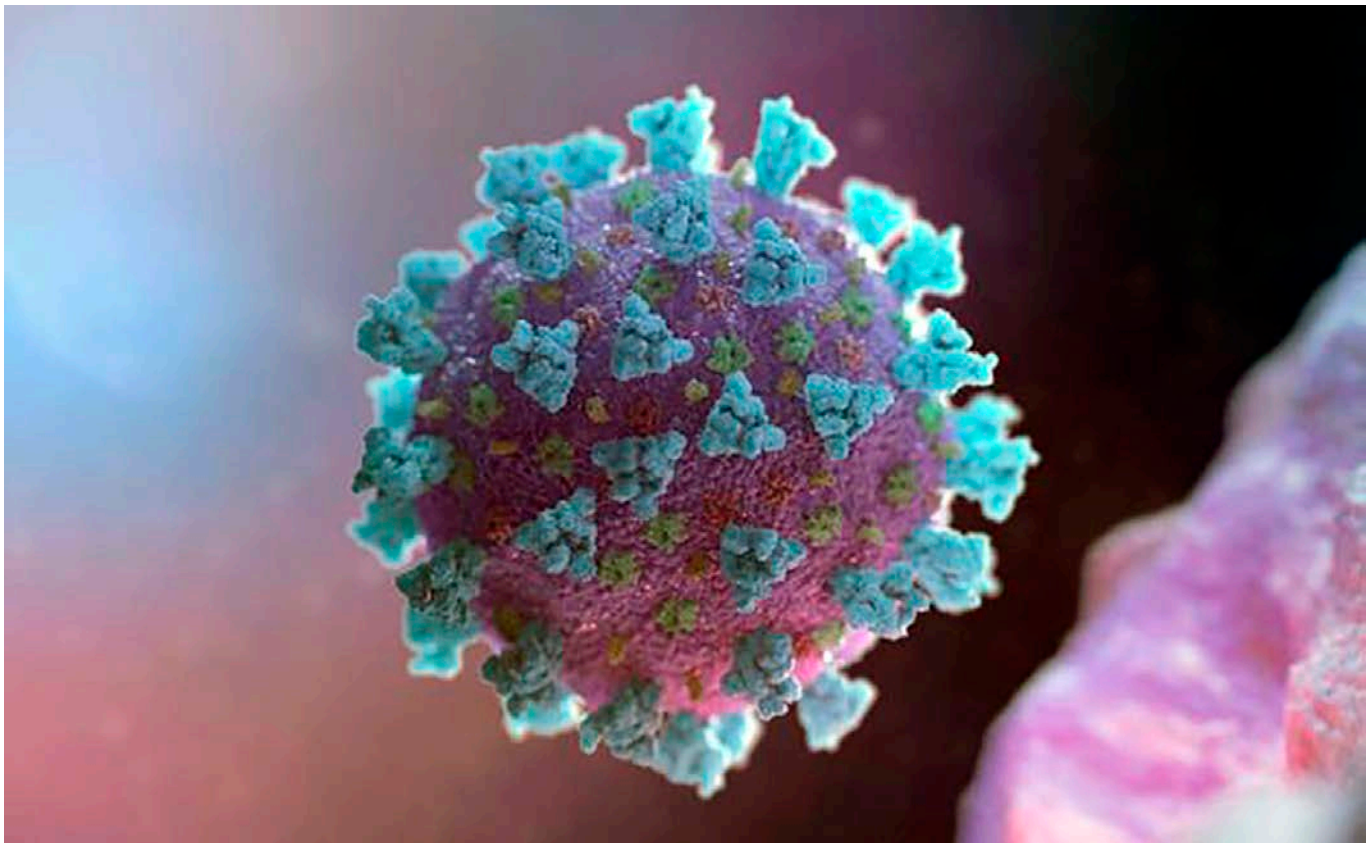
Aquestes dues religioses sabien (i ho vivien així) que el somriure és el bàlsam que guareix les ferides del cor. Perquè el somriure no és ensenyar les dents, sinó mostrar la generositat del cor. La seva amabilitat en el tracte, en un món ple de tensions i de discòrdies, el seu silenci fecund i la seves rialles sinceres, enmig de tants sorolls buits de significat, ens interpel·len i ens desvetllen. I sobretot, la pregària d'aquestes dues germanes ha fet que es deixessin modelar pel Senyor, com l'argila en mans de Déu, el gran terrissaire. La seva vida senzilla i generosa ens fa descobrir l'obra meravellosa que Jesús ha fet en elles al llarg de la seves vides. I d'això en són testimonis les seves germanes de comunitat, de l'escola, a la qual van dedicar les seves vides i de tots els qui les coneixiem, ja que hem descobert en elles uns testimonis clars i diàfans de fidelitat i de generositat.

Tant de bo sapiguem descobrir l'obra que el Senyor ha fet en elles dues. Tant de bo que l'esperança que va guiar aquestes dues dones i que va enfortir la seva vocació ens encoratgin a ser testimonis del Regne. La Maria i la Joaquina, que ja han arribat a la Pasqua, al trobament amb Déu, han estat artesanes de vida, d'humanitat, de simplicitat evangèlica i d'amor.

Ja poden cantar amb plenitud el salm 72: «Per a mi és bo d'estar prop de Déu, de buscar en el Senyor el meu refugi, de contar les vostres gestes.»

Les germanes Maria i Joaquina.

Els coronavirus són causants de diverses malalties, sobretot de les vies respiratòries.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Sobre els coronavirus

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Què es pot dir, des del punt de vista científic, de la pandèmia que estem passant? Els virus són un fenomen molt intrigant per a tothom. Es discuteix encara si se'ls pot anomenar éssers vius. Un virus és un complex molt especial: consta d'una molècula d'ARN o d'ADN (és a dir, de l'àcid ribonucleic o del desoxiribonucleic) amb unes proteïnes, rodejades sovint d'un embolcall. Tots els virus són paràsits de cèl·lules. Els més ben estudiats ho són de bacteris (per això s'anomenen bacteriòfags). Sempre són de mida molt petita: van des de 20 nm a un màxim de mitja micra (nm = nanòmetre és una mil·lèsima de micra, i la micra és una mil·lèsima de mil·límetre). N'hi ha de totalment inofensius per a nosaltres, però molts són causants de malalties com la poliomielitis, la grip, la verola, la ràbia, el xarampió, la febre groga, les galteres, etc. Ja a finals del segle XIX es van començar a conèixer aquestes malalties, que es consideraren produïdes per unes infeccions especials, i s'estudiaren vacunes per contrarestar-les, però no es posà el nom de virus als seus causants fins al 1931, sense haver-los pogut

veure encara a causa de la seva petitesa. Això no es va aconseguir fins després del descobriment del microscòpic electrònic el 1949, que ens en mostrà l'estructura.

Ara bé, els coronavirus en són un grup molt especial que no va ser descobert fins al 2012. Són d'una mida de 80-130 nm i han rebut el nom per la seva forma, que recorda vagament el d'una corona. Són causants de diverses malalties, sobretot de les vies respiratòries. El 2014 ja van provocar una epidèmia a l'Àrabia Saudita amb 126 morts. Us en vaig parlar, en aquesta mateixa pàgina d'«Actualitats científiques», en el número de *Catalunya Cristiana* corresponent al 21 de setembre del 2014.

Ara bé, els coronavirus que ens estan afectant són d'un grup que ha rebut el nom de Covid-19. No tots els coronavirus, doncs, són Covid-19. Hi ha qui pren per sinònims les dues expressions. No confonguem. Però aquests coronavirus dits Covid-19 es veu que són molt potents. Ara s'està treballant per trobar-ne la vacuna (com se n'ha trobat d'altres virus). Esperem que ho aconseguixin aviat!

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

Els frares caputxins a Catalunya, i arreu d'Europa, durant la seva primera etapa fundacional i expansiva en els segles XVI i XVII, assoliren una gran popularitat i, sobretot, una gran estimació en tots els estaments de la societat atès el seu gest generós d'oferir-se a servir els empestats durant les epidèmies que assolaren Europa i que, en aquells anys tan difícils, delmaren enormement la seva població. Una actitud heroica i caritativa que, bellament, fou immortalitzada en l'obra d'Alessandro Manzoni *I promesi sposi*; una novel·la que, entre 1923 i 1924, fou traduïda al català per l'escriptora Maria-Antònia Salvà a petició del seu director espiritual, el caputxí Miquel d'Esplugues.

Al seu moment, fou molt elogiada la intervenció dels religiosos caputxins al servei dels contagiats per la pesta, especialment en la pesta del Rosselló dels anys 1631 i 1651. Sense proposar-m'ho, i de manera ben casual, l'any 1993 vaig descobrir, i editar, un text manuscrit en llengua catalana de l'any 1631 sobre l'acció dels caputxins catalans durant aquelles epidèmies, que fou descrita com *De ministerio erga aegrotos et peste affectos*, quan el ministre provincial fra Fruitós de Verdú († 1632) —nebot de l'arquebisbe de Tarragona, Joan Terés— redactà un conjunt d'indicacions que, novament, foren recuperades pels caputxins l'any 1650 i retolades amb el títol d'*Advertències y apuntaments per al temps de la pesta*, per tal de coordinar l'acció pastoral i assistencial a favor dels malalts contagiats de la pesta, amb indicacions pràctiques sobre les precaucions a tenir en compte al moment d'atendre els empestats.

En aquests «advertiments» de Fruitós de Verdú es recordava als framenors caputxins sobre «la obligació que tenim els frares menors de Nostre Pare Sant

Francesch d'acudir a la necessitat espiritual dels empestats [...] y administrar los sacraments als empestats». Entre les mesures a tenir en compte es recomanava als frares de fumigar els espais i «que se proveesquen de alguns remeys preservatius y els usen per a que la pesta no entre en lo convent, com són perfumar la casa ab genebre, spígol y romero y altres [herbes odorífiques i balsàmiques] que sabran». En el cas d'algun contagi es disposava que, per no infeccionar tota la comunitat, al religiós que fos infectat per la pesta «lo posaran en un cantó de l'hort en una caseta, que per eix efecte faran» i que, si moria del contagi, havia de ser sebollit dins d'una caixa embutumada amb pega i «lo posaran en una caxa de fusta ben empeguntada y tapada, y desta manera lo podrien portar a la Iglésia y sepultar-lo en un clot ben fondo y per ningun modo lo posen a la sepultura comuna dels Religiosos».

Per tal d'evitar els contagis en temps de pesta, els frares se serviren del «vinagre dels quatre lladres», que ajudava a filtrar l'aire contaminat i, segons sembla, la seva forta olor contribuïa també a repel·lir les picades de puça que, anys després, es descobrí que eren el vector transmissor dels contagis de la pesta bubònica. En un vell manuscrit hi ha la recepta per fer aquest vinagre conventual; una recepta que, en el ja llunyà 1903, també divulgà el religiós claretià Francesc Saurina i Serra en un recull pràctic de remeis casolans. Es tracta, doncs, d'un vinagre antisèptic propi de la tradició remeiera popular:

«Tomarás un puñado de ajeno, y un puñado de sumidades de romero, salvia, menta y espliego; junto con ocho ajos, y algo de pimienta de Jamaica y lo pondrás todo junto a macerar por diez días en vinagre blanco. Después lo pasarás por un lienzo y añadirás alcanfor disuelto en alcohol. Y es este vinagre llamado "de los cuatro ladrones" utilísimo para combatir las fiebres malignas y pestíferas y es preservativo de los aires infectados con solo frotarse la piel del cuerpo, especialmente las manos y la nariz. Ad majorem Dei gloriam Deiparae Virginis Mariae Patrisque nostri Francisci» (Recetario, s. f).

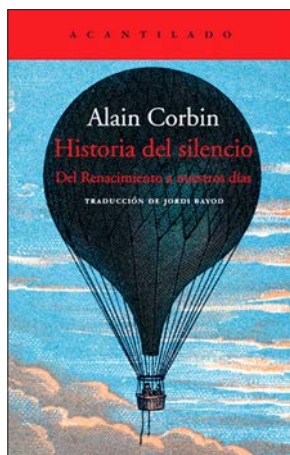
Avui, amb els aires infeccionats pel Covid-19; un virus silenciós i molt agressiu, reflexionem des del nostre confinament, amb profunditat, a propòsit del «principi i fonament» i, també, sobre el missatge central de la Quaresma: «Som pols!» Atesa, doncs, la nostra situació existencial de fràgils criatures, per damunt de tot posem en Déu la nostra esperança i acollim-nos a la protecció de la Mare de Déu, que és salut dels malalts i auxili dels cristians.

TRADICIONS REMEIERES

Remeis tradicionals contra els contagis

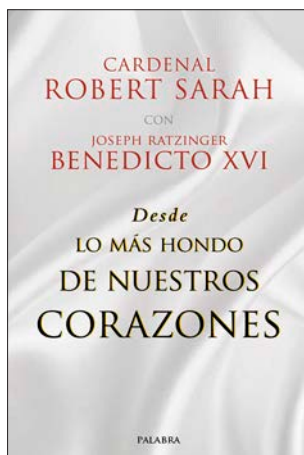
«El triomf de la mort» (1562), de Pieter Bruegel el Vell.

ALAIN CORBIN

Historia del silencio
Del Renacimiento a nuestros días
Acantilado, 2019, 152 pàg.

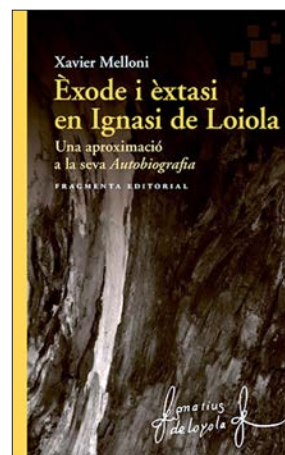
El silenci no és només l'absència de soroll. Alain Corbin recupera, a través de l'obra d'escriptors, artistes i filòsofs que van atresorar el recolliment i la calma, la història d'un temps en el qual la paraula era inusual i preuada, i ens convida a redescobrir el silenci o, dit d'una altra manera, la vida interior. Premi Roger Caillou 2016, en la categoria d'assaig.

CARDENAL ROBERT SARAH JOSEPH RATZINGER

Desde lo más hondo de nuestros corazones
Ediciones Palabra, 2020, 175 pàg.

Benet XVI i el cardenal Robert Sarah parlen des del fons del cor sobre el futur dels sacerdots, el significat del sacerdoci catòlic i el sentit del celibat. Als 92 anys, el Papa emèrit firma un text de gran densitat intel·lectual, cultural i teològica, que es completa perfectament amb el del cardenal Sarah, l'escrit del qual irradia tota la seva força, claredat i saviesa.

XAVIER MELLONI

Èxode i èxtasi en Ignasi de Loiola
Fragmenta Editorial, 2020, 173 pàg.

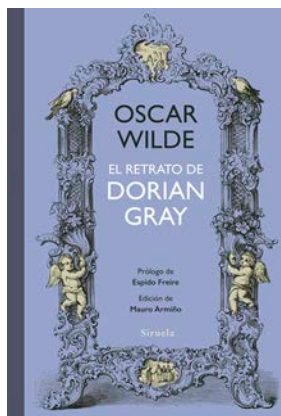
La nostra època és òrfena de grans relats. Tota comunitat, poble i cultura es reconeixen en les gestes dels personatges que encarnen els valors que els fonamenten. Quan som davant d'una història edificant, ens edifiquem a nosaltres mateixos. Aquest llibre constitueix una meditació a partir de la vida d'Ignasi de Loiola. Ignasi encarna l'arquetip del pelegrí, que engloba l'heroi, el savi i el sant.

GIORDANO MERISI

El rastro de la libélula
Grijalbo, 2020, 376 pàg.

Giordano Merisi, periodista italià establert a Madrid amb la seva família, està escrivint la biografia de l'entrenador del Real Madrid quan salta la notícia de la desaparició del jugador estrella de l'equip: el colombià Jerónimo Contreras. Al poc temps apareix el cadàver del cosí del futbolista, i pocs dies després es descobreix el cos del jugador al maleter d'un cotxe. Un thriller atractiu i versemblant que potser s'assembla massa al món que vivim.

OSCAR WILDE

El retrato de Dorian Gray
Siruela, 2019, 279 pàg.

Aquesta novel·la de l'any 1890 no tan sols tracta del mite de l'eterna joventut, sinó que també denuncia la superficialitat i el narcisisme de l'època. Una descripció detallada del que passa amb el lliure arbitri quan es troba deslligat de la responsabilitat i de la consciència. Ara més que mai, aquest esperit de la novel·la continua tenint plena vigència.

BLANCA SOLER

Farem castells de sorra
Columna, 2020, 361 pàg.

La Clara celebra el seu 60è aniversari amb l'Eduard, el seu home, i tota la família. El matrimoni, a punt de jubilar-se, s'assabentarà que la seva filla està embarassada i que esperen el seu primer net. Una notícia que canviarà per sempre les seves vides.

Saga familiar i retrat costumista de quatre generacions d'una mateixa família.

CRÍTICA TEATRAL

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

A la recerca de la muntanya perduda

És evident que si el teatre no va a la muntanya, en aquest cas, la muntanya no es pot fer baixar tampoc al teatre. Esclar que per a impediments físics com aquest existeix el recurs del simbolisme, però aquí se n'ha prescindit i a l'hora de convertir la novel·la modernista *Solitud* —publicada primer en fulletons a la revista *Joventut* entre 1904 i 1905—, el moll de l'os que hi va voler impregnar Víctor Català (pseudònim sisplau per força de Caterina Albert i Paradís, L'Escala, Alt Empordà, 1869 - 1966) queda molt difús, gairebé inexistent.

La dramaturgia ha remat contra l'impediment de la força literària però els remos no ho han resistit. I la posada en escena de la directora Alicia Gorina ha cedit a convertir

l'original literari en una peça de teatre i ha optat per fer una lectura en veu alta amb un innegable treball i esforç recitatiu dels intèrprets, però sense allò que s'espera d'un muntatge teatral: que sigui teatral.

Cal advertir que la *Solitud* d'Alicia Gorina té dues parts i un entreacte amb propina, en conjunt dues hores vint. I que a la duresa i l'estaticisme de la primera part on els intèrprets només «diuen» el text i fan tant el paper del narrador com els escassos diàlegs que queden entre línies, es passa a un intermedi de mitja hora en el qual, els primers deu minuts, si alguns espectadors volen accedir a la pista amb cadires i tamborets de boga al voltant d'un tou de palla, poden escoltar la rondalla que l'actor Pol López els explica, un dels regals del muntatge. I és en entrar a la segona part, que s'ha de remarcar que la posada en escena pren més volada i els personatges s'enriqueixen fins a l'epíleg final de la Mila, protagonitzada per l'actriu Maria Ribera, que en fa un brodat artesanal i que és l'altre regal del muntatge.

Però, tot i així, enfrontar-los a una posada en escena que no va gaire més enllà de la pròpia experiència lectora pot acabar sent més negatiu que positiu, tant pel bé de la literatura com pel bé del teatre. *Solitud* ha estat un dels molts espectacles que s'han hagut de cancel·lar a causa del coronavirus. L'esforç interpretatiu mereix una repesca.

© May Zircus

L'actor Oriol Guinart i l'actriu Maria Ribera en una de les escenes de l'obra «Solitud», de Víctor Català, al TNC.

«**SOLITUD**», de Víctor Català
DRAMATÚRGIA: Albert Arribas
INTÈRPRETS: Pepo Blasco, Oriol Guinart, Pol López, Maria Ribera, Adrià Salazar, Pau Vinyals, Ona Grau, Laura Luna, Adriana Parra
DIRECCIÓ: Alicia Gorina
Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona. Espectacle cancel·lat fins a nova data

AMB BON HUMOR

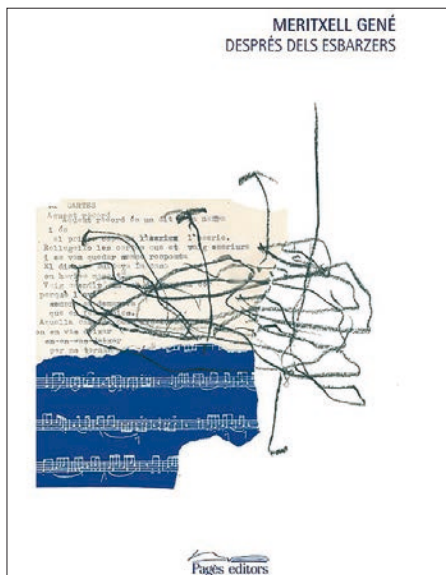

CRÍTICA LITERÀRIA

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

Sentiments plens de vida

MERITXELL GENÉ

Després dels esbarzers
Pagès Editors, 2018, 86 pàg.

SENSIBILITAT. Sí, amb majúscules, perquè és el que ens va transmetre aquesta jove autora en la presentació del seu poemari.

Va ser un capvespre fred, d'aquells que la gent s'ho pensa abans de sortir de casa i, per tant, l'auditori tocava a mínims. Ara bé, aquests «mínims» vam gaudir de la proximitat amb l'autora que, guitarra en mà, ens va fer entrar de ple en els poemes als quals ella mateixa va posar música. Ens els va brindar amb la tendresa que esqueia a uns quants, sobretot els dedicats a la mare, d'altres punyents, potser tan punyents que els he descobert després al llibre, però no van ser cantats, ni sé si tenen música.

Al pròleg se'ns explica que, abans d'arribar al seu poemari, podíem escoltar la Meritxell als versos musicats de Màrius Torres, de qui ens va cantar *Boira*, o de Verdaguier, i va recitar de memòria Vinyolí. També durant la presentació ens va fer reviure Palau i Fabre, va cantar *l'Altre* de M. M. Marçal... però no menys mèrit i força tenien les seves pròpies cançons de poemes que són en aquest llibre de què us parlo.

Tot i ser jove —aparenta menys anys dels que diu la seva biografia—, aquesta joventut que exhibeix encara desconcerta més quan ens endinsem en la duresa de la vida que ens mostra amb una tendresa i una sensibilitat que hom pensa que ha de ser fruit de més anys. Per tant, caldrà tenir-la present i seguir-ne l'itinerari que promet mostrar-nos un camí que ens anirà fressant per seguir-ne els sentiments, plens de vida, que no vol dir que siguin fàcils, però que més d'un farà seus, perquè són plens de vivències i, en això, l'ésser humà tendeix a sentir-se reflectit.

No tinguem pressa, perquè sabem prou bé que la poesia necessita repòs i treball i és en la qualitat, no en l'avui i ja, on la volem retrobar.

Tant de bo que, en obrir un nou llibre, pugui dir una altra vegada allò de la cloenda del seu poema *La nostra porta*: «Torna a ser bonica la nostra porta, mare.»

RAUXA

Resurrecció

Era un diumenge de primavera. El sol ja s'havia alçat, però ell encara tenia la nit ficada al cor. I de raons no n'hi faltaven; d'un dia per l'altre el món s'havia submergit en un estat que semblava tret del pitjor dels malsons. Tot allò que aparentava ser segur i que tothom donava per descomptat, s'havia ensorrat en un tres i no res. Una buidor glacial i un silenci estrany ho envaïen tot. El present feia esfereir i el futur més valia no imaginar-se'l.

Es trobava sol, tancat a casa, i patia per la família i els amics. Tot just llevat, per treure's del cap tantes cabòries, va sortir al jardí. El sol lluïa esplendorós, el vent fresc del nord s'havia endut la grisa pluja i el cel era d'un blau pur com feia dies que no es veia... però ell no se'n adonava. Va començar a treure les males herbes. Tot d'una, mig enterrat rere una mata que se li havia resistit, un brot li va cridar l'atenció. El va agafar per saber de quina planta es tractava i es va quedar de pedra: era un branquilló ressec, tallat i enterrat de feia setmanes. Havia quedat allà després de l'esporgada de l'arbre del jardí a ple hivern i ara, inesperadament, aquell tros de llenya que semblava mort havia brotat. La fusta que havia estat maltractada i oblidada, ara era plena de vida. Aleshores, en aquell moment els ulls se li van obrir: va veure per primera vegada la claror del sol i com aquell vent nou gronxava les flors del jardí. Empès per un esperit de joia que desconeixia va obrir portes i finestres i el sol va poder entrar a casa seva fins a acariciar els llençols del llit i les estovalles de la taula, que ja estava parada per a l'àpat que ell, sense saber-ho, sempre havia anhelat.

EDUARD BRUFAU

Més informació: www.catalunyacristiana.cat

RECURSOS PER VIURE LA FE DES DE CASA

TEMPS PER ACOMPANYAR

Amb l'objectiu de reduir el sentiment de soledat i angoixa que poden arribar a patir els pacients ingressats a Sant Joan de Déu Serveis Socio-sanitaris d'Esplugues pel fet de no poder rebre visites durant el confinament pel coronavirus, el centre ha impulsat el programa *Connecta Emocions*. Així, els pacients ingressats poden parlar a través de video-trucades de WhatsApp amb els seus familiars. Aquesta iniciativa també permet donar informació bàsica i quotidiana a les famílies sobre l'estat del pacient (<https://solidaritat.santjoandedeu.org>).

TEMPS PER AL DOL

A la nostra pàgina web (www.catalunyacristiana.cat) posem a la vostra disposició una sèrie d'articles del rector de Sant Vicenç de Jonqueres (Sabadell) i especialista en atenció al dol, Alfons Gea, on ens ofereix *Pistes per al dol en temps de Covid-19*. Com explica Mn. Gea, «el que estem vivint no deixa de ser un dol, pel que suposa de les pèrdues que estem tenint i de ben segur que malauradament també ens pot tocar la pèrdua d'un ésser estimat».

TEMPS PER EDUCAR

La Fundació Pere Tarrés mostra la seva solidaritat amb les famílies i infants en aquests moments crítics oferint tot el seu coneixement. Per això, llença la campanya #EnllocComaCasa a través de la qual ofereix un recull setmanal de propostes, en format butlletí i també a través de diverses píndoles digitals, adreçat a infants i famílies amb l'objectiu de proveir-los de recursos que els poden ser útils en aquests dies de confinament. Els recursos tindran formats molt diversos i també tocaran temàtiques molt diferents, plantejades des de l'enfocament del lleure com a eina educativa.

El butlletí anirà recollint les propostes sorgides en el marc de la campanya #esplaiAcasa, que han llençat per xarxes socials els centres d'esplai adherits al Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans. Es tracta d'un recull d'activitats, idees originals i reptes que els diferents centres del MCECC estan proposant perquè els infants i joves i les seves famílies facin des de casa durant els dies de confinament.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcrist

catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Enric Aymerich, Pepe Baena, Josep Maria Bausset, Pilarín Bayés, Rosa M. Boixareu, Agustí Codinach, Jordi Curcó, Pere Fàbregues, Antonio Gil, Joan Guiteras, Josep M. Massana, Javier Molina, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Josep Pallarès, Sor Isaura Pedralbes, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Valentí Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

JORDI CURCÓ
Lleida

La religiosa M. Victoria Triviño, clarissa del monestir del Sant Crist de Balaguer, ha presentat el seu darrer llibre: *El abrazo del Serafín*. De *Hildegard von Bingen a Clara de Asís* (Desclée de Brouwer). Es tracta del llibre número 40 d'aquesta prolífica religiosa. «Ser escriptora és l'art de la paraula, un do que s'ha d'agrair al Cel», ens diu.

Què pretén amb aquest nou llibre?

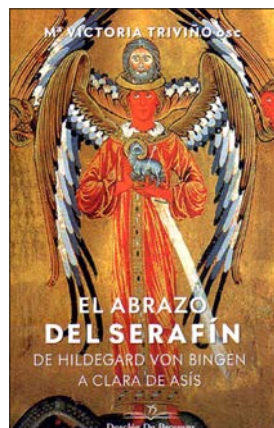
Donar testimoni des del fons de la vida claustral que la mística cristiana, com a experiència de Déu, és possible i actual. Té alhora un plus: et fa feliç. La qüestió teològica a debat en els segles XII i XIII fou: és possible experimentar Déu, tenir-hi relació personal? En aquest temps de confusió a compte de les mentides de la postveritat, de profunda crisi de fe i pèrdua del sentit religiós, podem preguntar-nos: hi ha algú que s'interessi per l'experiència de Déu?

Què hi diu?

Jo et diré que sí, i no estem lluny d'aquella qüestió de l'edat mitjana. Si Jesús es va deixar tocar i el seu contacte movia una força divina de conversió, sanació i resurrecció, les grans mestres mostraren el camí vers l'abraçada. Elles la van trobar per la saviesa de la creu i van rebre l'abraçada del Serafí. En rebre-la, es dona aquella unió de transformació on els patiments es liquen amb el foc de l'amor i es rep l'alegria que ningú ens pot prendre. Crec que val la pena divulgar el sublim.

Les 206 pàgines del llibre permeten accedir a 200 anys de místiques?

Presento les mestres més significatives durant dos segles. En la seva proximitat als pares de l'església, mostren una espiritualitat cristiana molt pura. Des de l'experiència comuna a totes elles, procuro desgranar la seva vivència profunda en dos temes clau: la il·luminació i la vida com a ofrena. Què entenen per il·luminació, com contemplaven les escriptures i entenen la vida cristiana? Què significa «la vida com a ofrena» o vivència del sacerdoti rebut amb el baptisme? Un tema que trobem al Nou Testament i en els

La clarissa M. Victoria Triviño presenta «El abrazo del Serafín»

Jordi Curcó

Sor M. Victoria Triviño signant llibres en la presentació feta a l'IEI a Lleida.

«La mística cristiana és possible i actual»

pares, que es va apuntar al Concili però que no s'ha desenvolupat, i que dona sentit, qualitat i fecunditat a la vida cristiana. Finalment procuro guiar el buscador fins a l'abraçada del Serafí.

I per què místiques i no místics?

Prefereixo, en la línia del papa Francesc, donar a conèixer la riquesa del magisteri femení i com a l'escola de les mestres medievals es contempla la bellesa de la nostra fe. Ser cristià avui no és gens fàcil. Si no volem deixar-nos endormiscar per la boira de la indiferència, per la nit fosca de la postveritat que ma-

nipula els principis més sagrats, que dilueix les tradicions més boniques i condueix al buit; és necessari buscar l'essència del missatge de Jesús. En els escrits d'aquelles dones sàvies, vibrants, magnífiques, es troba molta llum pel present. Elles van influir en el seu temps i segueixen influint en el nostre. L'Edat Mitjana les va integrar i elles van

promoure un canvi. Cert és que van exiliar-se i fins i tot van cremar-ne algunes. Les que van ser acceptades van aconseguir fer atractiu i amable el cristianisme quan molts el desprestigiaven.

Per a una clarissa com vostè, què representa la mística de l'anomenada Dama Pobra, com ho fou santa Clara?

Quan vaig entrar a les clarisses, vaig tenir com a mestra sor Fàtima Puig, una dona magnífica i molt oberta als signes dels temps. Ella va ensenyar-me a viure l'Evangeli des de la manera de viure de santa Clara i amb visió de futur. En la meua vida com a clarissa hi ha un fil d'or que ha centrat la meua experiència espiritual i investigació, fins a donar com a fruit literari una mena de trilogia. Primer investigant en la història de la donzella Clara: *Clara de Asís ante el espejo. Historia y Espiritualidad* (Madrid 1991). Després en la seva espiritualitat: *La Vía de la Belleza. Temas Espirituales de Santa Clara* (Madrid 2003). Finalment en la Mística, en aquesta darrera obra, on ofereixo la pujada al cim de la mística en l'abraçada esponsal.

FRENEM EL VIRUS COL·LABORANT A CASA COM HEROIS

Quedant-te a casa, ajudant la canalla amb els deures, donant suport al veïnat. A totes i tots els que sou a casa, us necessitem per tirar endavant. Us necessitem al costat dels i les professionals per frenar el coronavirus. Us necessitem treballant en equip.

#JoActuo #EnsEnSortirem

 Generalitat
de Catalunya

7,5 Milions
de futurs